Влада – Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України



№ 61 (1061) ♦ Субота, 1 квітня 1995 року ♦ Ціна договірна

Якщо Верховна Рада Криму своїми діями й надалі нагнітатиме обстановку, можливий розпуск кримського парламенту, –

заявив Президент України Леонід Кучма

За даними «Інтерфакс-Україна», Кабінет міністрів вважає за необхідне звернутися до Президента України з проханням визначити до затвердження Конституції Криму порядок і обсяги повноважень уряду Криму, а також його відносини з органами виконавчої влади України. Про це заявив у четвер, виступаючи на засіданні Кабінету міністрів, в.о. прем'єр-міністра України Євген Марчук.

Уряд України також має намір звернутися до Верховної Ради із законодавчою ініціативою щодо скасування закону «Про уряд Республіки Крим», який, за словами Є. Марчука, «фактично виводить уряд автономії з єдиної системи виконавчої влади і правого поля України».

(Закінчення на 2-й стор.)

З оптимізмом — у майбутнє

Вчора до Києва з Сеула повернулася парламентська делегація України на чолі з Головою Верховної Ради Олександром Морозом, яка завершила свій візит до Республіки Корея. У складі делегації були також голови комісій Верховної Ради України: з питань науки та народної освіти — Володимир Сторіжко, з питань фінансів і банківської діяльності — Віктор Суслов, народний депутат України, голова Одеської обласної Ради народних депутатів Руслан Боделан. У Сеулі перебували заступник міністра зовнішніх економічних зв'язків Анатолій Щербатюк, заступник міністра закордонних справ Костянтин Грищенко, голова Торгово-промислової палати України Олексій Михайличенко, група представників українських ділових кіл.

(Закінчення на 2-й стор.).

Візит Президента США до України відбудеться 11 травня

— Президент США Білл Клінтон відвідає Київ 11 травня 1995 року, — з'ясував віце-президент США Ел Гор у телефонній розмові з Президентом України Леонідом Кучмою увечері 30 березня.

Віце-президент США під час розмови висловив надію на розвиток спільних комерційних запусків космічних апаратів.

Л. Кучма запевнив Е. Гора в тому, що Україна підтримує пропозицію США й Росії щодо безстрокового продовження Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Віце- президент США, у свою чергу, подякував українському лідерові за розуміння американської позиції.

Ел Гор висловив жаль з приводу того, що український парламент досі не затвердив бюджет на 1995 рік. Водночас він висловив надію на те, що це не стане перешкодою для отримання Україною допомоги від міжнародних фінансових організацій.

Від Антарктиди відколовся айсберг... він тепер в Одесі

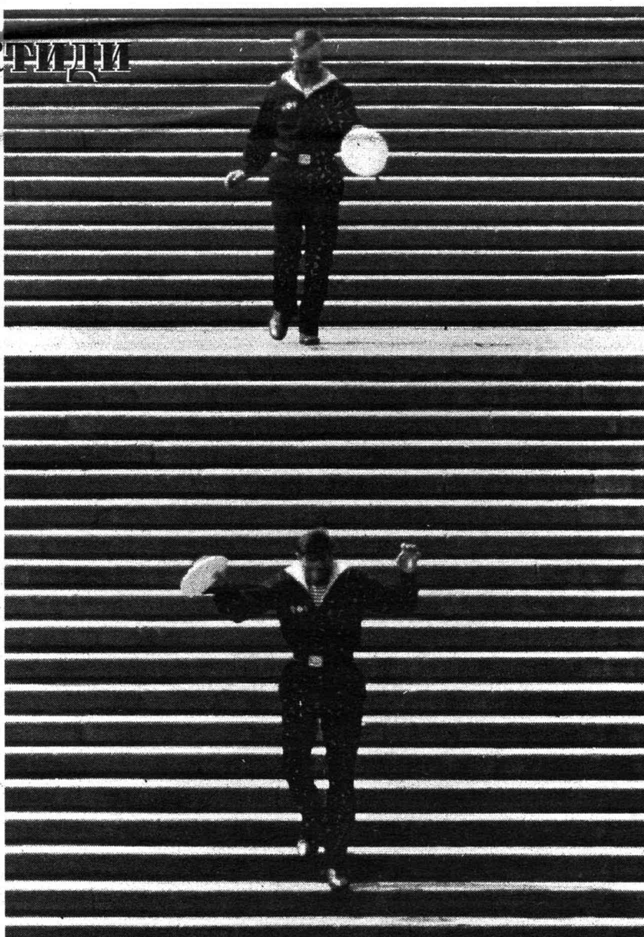
Віталій СУДДЯ, «Голос України»

Про цю сенсацію роздзвонили усі газети світу. Від шостого континенту відколовся і відчалив у вільне плавання по Атлантичному океану айсберг. І не просто там якийсь кількакілометровий шматок криги, а справжній монстр. За розміром — Київ, звичайно, з Троєщиною і Червоним Хутором. Довжина його — 130 км ширина — 80 км. Висота: надводна частина 80 м, підводна — 500 м.

Вчені мужі світу вже натруджують мізки — чому це Антарктида пішла по швах, яким робом приборкати процес потепління? У деяких гарячих головах зашкварчала ідея: завезти на континент і розставити по краю материка рефрижератори-холодильники. Включити їх на повну сонячну котушку і заходолити процес. Щоб крига, значить, більше не репалася.

Але, на диво, відчайдушна думка: дослідити властивості H_2O з цього летючого голландця айсберга — навідалась у голови саме наших співвітчизників. І виявилося, що ця вода — цілюща. В Одеському НДІ ім.Павлова на такий ефект навіть ніхто не сподівався: волосся на голові стало дибки.

(Закінчення на 16-й стор.).



На фото: ці два матроси першими ступили на айсберг і на собі (читай: на своїй голові) спробували чудодійні властивості цілющої води.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Читайте в суботньому випуску

Офіційно

Уїльям Перрі у Києві

Міністр оборони США Уїльям Перрі прибув до столиці України з офіційним дводенним візитом. Згідно з програмою перебування він зустрінеться з Президентом України Леонідом Кучмою, віце-прем'єр-міністром, міністром оборони Валерієм Шмаровим, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком, головою Комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки Володимиром Мухіним. Мова на переговорах йтиме про питання забезпечення двосторонньої і регіональної безпеки, про допомогу США в ядерному роззброєнні України і раціональне використання виділених на це коштів за програмою Нанна-Лугара, про готовність сторін до спільних військових навчань, які плануються провести наприкінці травня нинішнього року в Прикарпатському військовому окрузі. У ході зустрічей Уїльям Перрі і представники ділових кіл США, які супроводжують його в поїздці, обговорять також питання співробітництва в конверсії української оборонної промисловості.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голова **Комісії з питань екологічної політики** Георгій Філіпчук взяв участь у роботі міжнародної конференції з проблем змін клімату, що відбулася в Копенгагені (Данія) і була організована міжнародною організацією парламентарів, які працюють у галузі охорони навколишнього середовища.

Обговорено завдання, що випливають з Рамкової Конвенції ООН про зміни клімату, яку вже підписали 166 держав, в тому числі й Україна.

У виступі на конференції Георгій Філіпчук проаналізував роботу, пов'язану з підготовкою до ратифікації у Верховній Раді України — Конвенції, зосередив увагу на законодавчій діяльності в сфері екологічної політики, екологічній обстановці та енергозабезпеченні в Україні, перспективах атомної енергетики, зміні структури і енергоємкості української економіки, а також проблемах лісового господарства і розширення мережі заповідних територій, меліорації та інших факторів, що негативно впливають на зміни клімату.

Комісія з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією заслухала інформацію члена комісії Сергія Кириченка щодо результатів перевірки фактів незаконного вивезення насіння соняшника через Херсонську митницю. У ході перевірки було виявлено також факти створення організованих угруповань за участю комерційних структур, керівників державних підприємств, представників виконавчих органів. Зазначалося, що пов'язані з цим дії окремих посадових осіб та громадян мають ознаки злочину.

Прийнято рішення доручити генеральному прокурору та голові Служби безпеки України організувати проведення спільної перевірки випадків порушення чинного законодавства, викладених в інформації народного депутата Сергія Кириченка.

У **Комісії з питань екологічної політики** відбулася зустріч з представниками інженерної фірми Великобританії — Моухел. Було обговорено проблеми законодавчого захисту навколишнього природного середовища від техногенного забруднення, запровадження економічних важелів з метою зменшення викидів у повітря та відходів виробництва, проведення експертизи технологічних проектів по переробці відходів. Сторони обмінялися думками щодо питань законодавчої бази Великобританії і України з цієї проблеми.

Прес-служба Верховної Ради України.

Тарас ПЕТРІВ, «Голос України»

Щоб не ходити попід вікнами Європи

У ЖЕ ЦЬОГО РОКУ ми мали б відсвяткувати свій вступ до Ради Європи, — заявив під час зустрічі з журналістами глава парламентської Комісії у закордонних справах та зв'язках з СНД Борис Олійник. Нещодавно на лондонському засіданні Політкомітету Парламентської асамблеї РЄ обговорювалися можливості прискорення процесу приєднання України до цієї впливової європейської структури. Погоджено, що у квітні до Києва прийдуть двоє з трьох спеціальних доповідачів РЄ, які вивчатимуть суспільні процеси в Україні.



Міжнародні експерти позитивно реагують на те, що протягом останніх місяців в Україні триває активна законодавча робота. Щодо однієї з вимог приєднання до РЄ — прийняття нової Конституції, то, на думку Б.Олійника, в нині чинному Основному Законі багато що вже змінено. Але, окрім того, в квітні плановано слухання у парламенті Закону про владу. Будь-які натяки на те, що нібито наша держава не зацікавлена у вступі до Ради Європи, не мають жодних підстав, бо, за словами Б.Олійника, входження України в міжнародні європейські інституції є своєрідним гарантом національної безпеки. У свою чергу, Європа теж зацікавлена в Україні, бо без нас не відбудеться довершення морально-етичного та історичного материка. Б.Олійник наголосив: «Хай ніхто не думає, що ми ходимо попід вікнами Європи, напрошуючись до фешенебельної будівлі». Уже найближчими місяцями, після завершення роботи спеціальних доповідачів та відвідання України Головою Парламентської асамблеї РЄ М.Мартінесом, процес вступу нашої держави до цієї структури буде більш визначеним. З нагоди офіційного відкриття центру Ради Європи у Києві влітку до нас приїде Генеральний секретар цієї організації Д.Таршіс.

Крокуючи до нової Європи, нові незалежні країни мають з повагою ставитися одна до одної і не застосовувати аж ніяк не дипломатичні прийоми. Факт відвідання України парламентською комісією Росії на чолі з К.Затуліним є політичним нонсенсом, заявив Б.Олійник. Але Україна не піде на невиважені кроки. Йдеться про спільні інтереси двох великих народів, а дії, що суперечать цим інтересам, лише ускладнюватимуть нормальний двосторонній діалог, зокрема підготовку підписання великомасштабного договору між нашими державами. Б.Олійник наголосив, що дехто з російських політиків цього не усвідомлює, а ще гірше, якщо робить це свідомо, заради особистих інтересів, для набуття політичних «очків» у передвиборчій кампанії.

До речі, Москва і далі активно запрошує Київ брати участь у міжпарламентській асамблеї країн СНД. Україна готова співпрацювати з усіма, але, напевне, не хотіла б загрузнути у нових наднаціональних структурах на постімперському просторі, а потім усе-таки ходити попід вікнами Європи...

З ОПТИМІЗМОМ — У МАЙБУТНЄ

(Початок на 1-й стор.).

30 березня Олександр Мороз мав зустріч з Президентом РК Кім Ен Самом. У ході відвертої розмови наголошувалося: Україна і Республіка Корея з оптимізмом дивляться у майбутнє відносин між двома країнами не тільки в політичній, але й у економічній, торговельній сферах. Глава південнокорейської держави заявив про готовність керівництва РК всіляко сприяти розвитку взаємовигідного двосторонього ділового співробітництва. Була підтверджена згода України корейській стороні підтримати її кандидатуру до складу непостійних членів Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй під час наступної 50-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН. Обговорювалося, зокрема, і становище корейської національної меншини в Україні, яка налічує тут майже 9000 чоловік.

Того ж дня було парафовано Протокол про співробітництво між міністерствами закордонних справ України і Республіки Корея, Торговельну угоду про співробітництво між урядами України та РК, які із заступником міністра закордонних справ РК Лі Ші Йонгом підписали відповідно Костянтин Грищенко і Анатолій Щербатюк.

Голова Верховної Ради взяв участь у церемонії відкриття в Сеулі представництва Торгово-промислової палати України. У вітальному слові він зазначив: під час перебування в Сеулі ми переконалися у необхідності подолання дефіциту інформації про Україну. Це подолання має відбуватися із допомогою представників ділових кіл. Чим більше світ буде дізнаватися про таку велику державу як Україна, тим сприятливішою буде атмосфера для встановлення добросусідських відносин між країнами, зміцнення миру на планеті.

Олександр Мороз, інші члени парламентської делегації мали також зустрічі із Спікером Національної Асамблеї РК Хван Нак Джуном, віце-прем'єр-міністром — міністром фінансів і економіки Хон Джей Хьюнгом, міністрами: торгівлі і промисловості — Пак Джей Юном, науки і техніки — Джун Кеун Мо. Вони побували на ряді провідних корпорацій Республіки Корея, взяли участь в українсько-південнокорейському економічному семінарі.

...Можливий розпуск кримського парламенту

(Початок на 1-й стор.)

Виступаючи на засіданні, міністри України, а також голови місських і районних Рад народних депутатів півострова висловились за повернення на пост прем'єр-міністра Анатолія Франчука.

За словами Генерального прокурора України Владислава Дацюка, Верховна Рада Криму, прийнявши рішення про відставку, порушила чинне законодавство. Він пояснив, що на даний момент повноваження органів державної влади Криму визначаються законом «Про Автономну Республіку Крим», який прийнято Верховною Радою України 17 березня і який визначає, що формування уряду Криму належить до відання Києва.

В. Дацюк визнав, що кримський закон «Про уряд Республіки Крим» залишається чинним. Однак, особливо зазначив він, згідно з постановою українського парламенту, кримські закони чинні лише в тій частині, котра не суперечить Конституції та законам України.

Кабінет міністрів України також загалом схвалив постанову «Про стан соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим». Урядові Криму доручено до 20 квітня цього року розробити програму стабілізації соціально-економічної ситуації в Криму 1995 року і забезпечити її реалізацію.

Міністерствам і відомствам України доручено при формуванні державної програми економічного і соціального розвитку України на 1995 рік передбачити заходи щодо стабілізації ситуації в Криму.

За даними «Інтерфакс-Україна», Президент України Леонід Кучма готовий повною мірою виконати прохання Кабінету міністрів України у зв'язку з ситуацією в Криму. Про це він заявив у четвер під час зустрічі з головами місцевих Рад Республіки Крим у Києві.

Леонід Кучма заявив також, що високо цінує реакцію виконавчої влади Росії у зв'язку з ситуацією в Криму.

Раніше ряд високопоставлених працівників адміністрації Президента і уряду РФ заявили про те, що ситуація в Криму є внутрішньою справою України.

«Ви залишилися самі», — заявив Президент України, звертаючись до голови Верховної Ради Криму Сергія Цекова.

Тим часом в.о. прем'єр-міністра України Євген Марчук висловив упевненість, що обстановку в Криму буде нормалізовано.

На засіданні Кабінету міністрів України 30 березня він заявив, що «історія нам не вибачить, якщо не зрозуміємо, що наближаємось до тонкої грані, за якою буде порушено спокій».

Голова Верховної Ради Криму Сергій Цеков, коментуючи в інтерв'ю кореспондентові «Інтерфакс-Україна» прийняті постанови Кабінету міністрів, заявив, що «доповнення про скасування закону «Про уряд Республіки Крим» вносили ті люди, які не хочуть стабілізувати обстановку в Криму».

Відповідаючи на запитання про подальший розвиток ситуації в Криму в разі скасування закону «Про уряд Республіки Крим», С. Цеков сказав: «Ми не такі нервові політики, як у Києві. Приїдемо — порадимось».

Візит тижня

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

ЯКЩО СПІВАТИ ДУЕТОМ, КРАЩЕ ПОЧУЮТЬ

ХОЧА візит до України Президента Литовської Республіки Альгірдаса Бразаускаса досить широко висвітлювала наша преса, проте розголосу, як це було під час приїзду до Києва навіть не першої особи, а заступника Прем'єр-міністра РФ Олега Сосковця, цей візит не набув. Очевидно, відсутність непорозумінь і болючих тем у наших міждержавних відносинах певною мірою зменшує значення такої зустрічі в очах засобів масової інформації, і відповідно громадськості, яку вони інформують. Проте вищі службові особи, видається, з цим не погоджуються.

Звичайно, Росія — важливий і непростий партнер, який «змушує» своїх сусідів і навіть весь світ спостерігати за подіями, що в ній відбуваються. Претензії, які вона висуває практично до всіх країн — колишніх республік СРСР, давно перетворили Росію на наріжний камінь нашої зовнішньої політики. Але цього разу зауваження Президента Литовської Республіки про те, що «візит до України — надзвичайно важлива подія в житті Литовської держави», звучить не як фраза, передбачена етикетом. Нові незалежні держави починають усвідомлювати, що тактика висування претензій до РФ, скарги на непередбачуваність її зовнішньої політики, ноти протесту викликає не розуміння, а навпаки, роздратування з боку РФ. Значно ефективніше було б створити певну «антиросійську коаліцію», щоб, коли не диктувати свої умови (до цього, власне, ніхто й не прагне), то хоча б протистояти натиску.

Литовська Республіка, що здобула незалежність раніше, ніж ми, і яка вже мала нещастя бачити російські танки на вулицях Вільнюса, зрозуміла це раніше. І вона шукає собі надійних партнерів. Кримські події нарешті змусили й Україну визнати слушність такої позиції. І хоча з приходом до влади «технократа» Леоніда Кучми у нашій зовнішній політиці почали віддавати перевагу економічній інтеграції, під час нинішнього візиту головними питаннями все-таки були політичні.

Альгірдас Бразаускас не раз нагадував, що Литва скоро стане асоційованим членом ЄС, і вона обіцяє підтримку Україні зі свого боку в цій та інших міжнародних структурах. Але й голос України, найбільшої держави в Європі (поки що тільки за територією), сьогодні має більшу вагу у світі, ніж рік тому. І якщо вдасться зіспіватися, дует має майбутнє.

Нині Україна — напередодні великих подій: підписання Договору між Україною та РФ, поділ Чорноморського флоту, безсумнівно супроводжуватиметься напруженням в україно-російських відносинах. І підтримка, навіть моральна, буде на часі.

Людмила МЕНЖУЛІНА, «Голос України»

Унікальне відкриття — Віра

ЗАКАРПАТСЬКІ ртуть, золото, запаси нерудної сировини, цеолітів, мінеральних, термальних і прісних вод — усе це в активі талановитого вченого Віри Миколаївни Зайцевої. Та вдвічі талановитіші ті, хто «відкрив» у ній колись геолога милістю Божою, неординарну людину.



Кажуть, доля кожному на роду написана. Тільки вже так цей життєвий циркуляр сховано, що зазирнути до нього немає жодної можливості. А цікаво було б дізнатися, скільки при цьому відводиться на «усміх Фортуни», власну працьовитість і щасливий випадок?

От коли б не опинилась у слушний момент юна Вíронька біля стінніфки «Надра» і коли б не помітив її там відомий геолог Євген Костянтинович Лазаренко, декан, а згодом і ректор Львівського університету, історія не те що людини, всього краю могла піти іншим річищем. Це неймовірно, але факт.

Віра Миколаївна запевняє, що мріяла бути викладачем географії. Ото й усього. Щоправда, майбутня тишко- вчителька до моменту свого вступу до університету встигла послужити у штабі протиповітряної оборони Кіровограда. Саме у передпереможний рік.

То чи могла така дівчина пропустити повз вуха слова про цікаву, романтичну і навіть героїчну професію геолога? Сказав їх член приймальної комісії Лазаренко, який по-своєму оцінив увагу абітурієнтки до стінніфки в коридорі щойно утвореного геологічного факультету.

Студенти, які наважилися йти «в геологи», навряд чи уявляли чого і як вчитимуться, і самі собі здавалися першопрохідниками на стежині в незнане.

Це захоплювало надзвичайно. Але щоб стежина вивела у потрібному напрямку, багато що залежало від того, хто йшов нею.

Уперше на геологічну практику в Закарпаття Віра Миколаївна приїхала 1947 року. А через рік одержані нею з самостійної ділянки дані було опубліковано в університетському збірнику.

Керівник геологічної зйомки в регіоні Іван Борисович Плешаков (з ленінградського інституту ВНДГРІ) без вагань довірив свої підопічній роботу і в новому польовому сезоні. Навдивовижу доладно вела вона дослідження.

Про вимогливого вчителя Віра Миколаївна згадує з теплотою й подякою. Особистий надихаючий приклад у геології — річ неоціненна. Якщо дивитися збоку, то всі ці пошуки, нескінченні порівняння та описи знахідок здаються дуже нудними. Надати цьому особливий живий настрій може лише той, хто сам ненудний, не сухий душею.

Чи щастило в цьому Зайцевій або ж вона сама «примагнічувала» близьких за духом людей? Як знати. Віра Миколаївна вважає, що знов-таки доля розставляла на її шляху правильні дороговкази. Тому хоч і була успішно захищена дипломна робота з палеонтологічним ухилом, у всіх подальших професіональних справах випускниці Львівського університету гору взяла гірнича геологія.

Опановувати її засади Вірі Миколаївні випало у Вишківській геологічній партії під керівництвом Бориса Володимировича Мерліча. Це при ньому геологом- початківцем було виявлено шліхові ореоли кіноварі — головного мінералу ртутних руд. А згодом відкрито і розвідано ртутні родовища Грендеш, Великий Шаян, Поворотне.

Та не слід вважати, що все складалося так уже легко і безхмарно.

Є дуже влучна приказка: «Щастить тому, хто сам про щастя дбає». У 1960 році було відкрито найбільше на Закарпатті родовище ртуті Боркут. Так-от, від дня виявлення тих самих перших виходів кіноварі до нагородження Зайцевої за «ртутні» відкриття орденом Леніна і до спорудження в краї первістка кольорової металургії Закарпатського ртутного комбінату — дистанція у десять років. А скільки то днів безпросвітної монотонної дослідницької праці! Спробуй-но здолати їх без такого найцікавішого і рідкісного «мінералу», як віра у власні сили.

Ось що було вкрай потрібне. Зайцевій, коли через брак уже розвіданих запасів ртуті в 1955 році не вдалося розпочати промислове їх освоєння. Рудник закрили, зваживши за нерентабельні дальні перевезення на перероблення видобутої тут сировини. І тоді Віра Миколаївна вирішила будь-що не кидати розпочате на півдорозі, продовжувати пошук саме в цьому, перспективному на її думку, районі й збільшити сировинний запас.

Уся експедиція перебазувалася до Берегового, а п'ятеро геологів-ентузіастів застрягли на невизначений строк у Вишкові.

Дружній шарж, що його подарували Зайцевій до дня народження, якнайкраще засвідчив упертість і самовідданість, з якими їхня колега простувала до мети. Чи так уже певна була успіху? Найімовірніше «ліпила» його з будь-якого «підручного матеріалу». Не злічити, скільки разів бурила й копала, як та землерийка, прослизала у вузький рукав шахти до заповітного нижнього ярусу, де в непевному відблиску вогню силкувалася роздивитися крізь скло збільшення жадані результат.

Рисунок датовано липнем 1959-го, а в лютому 1960-го група Зайцевої відкрила руду. Та стільки, що відкриття назвали сенсацією! Невдовзі на цьому місці розпочали споруджувати комбінат.

А головний геолог Закарпатської геологорозвідувальної експедиції була вже захоплена новими горизонтами. Готувала обґрунтування перспектив розвідки й добування благородних металів, поліметалів у Берегівському і Рахівському районах. Промисловості було передано ряд родовищ нерудної сировини. Санаторії, будинки відпочинку Закарпаття забезпечували водою відкриваних цілющих джерел, міста і села — запасами питної води.

Здається, немає куточка, клаптика землі в цьому благодатному краї, не сходженого Вірою Миколаївною, не знаного їй. Зайцева виконала щонайдокладнішу геологічну зйомку території області, першою підготувала зведення щодо золоторудних об'єктів Закарпаття. За цикл наукових розробок з тектоніки й металогенії Карпат 1986 року її удостоєно Державної премії України.

Нещодавно Віра Миколаївна поставила собі за мету визначитися з оцінкою платиноносності території західних областей України. І от уже одержано повідомлення: результати подають надії!

Можна було б захоплюватися легкістю руки цієї дивовижної жінки, здатної такі грандіозні задуми втілювати у реальний успіх. Однак чи не краще просто придивитися, як їй це вдається, і хоч щось та запозичити?

Михайло ВАСИЛАШКО, «Голос України»

БАГАЧ У ЛАТАНІЙ СВИТІ,
або Хто ховає «скарби Полуботка»

ДОНЕДАВНА У ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ стояла поряд з ринком стара- престара, латана-перелатана хатинка. Від часу вросла у землю так, що віконця-оченята бачили тільки ноги городян. І в тій злиденній халупі жив такий же бідний і старий єврей-одноосібник. Усе життя торгував вапном. Та до смерті ходив — що в будень, що в свята — у фуфайці, де латка сиділа на латці. Щиросердні ярмаркові іноді умисне поверталися додому мимо хати Мошка, аби залишити бідареві якусь хлібину чи пригорщу-другу фруктів. Шкодували людину. Та коли Мошко помер, ті, котрі його знали, були вражені, наче громовицею, бо будівельники, розбираючи Мошкову хатинку, знайшли на печі два повні горщики золота. Працівник тодішнього КДБ безмежно дивувався:

— Це ж треба таке: спати на золоті, а померти у злиднях! Та здав би дід отой скарб до банку і на чесні відсотки прожила б у достатку вся його родина, ще й внукам залишилося!

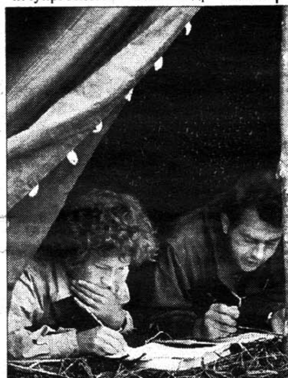
Ця історія пригадалася не випадково. Міркуйте самі. Ні для кого не таїна, що Україна є однією з небагатьох держав світу, котрі володіють великими запасами урану. То чому ж бо на договірних умовах з Росією чи, до прикладу, з Францією не налагодити інтенсивний його видобуток для атомних електростанцій обох країн, а взамін отримувати нафту чи не менш потрібну валюту? Як стверджують фахівці підприємства «Північукргеологія», уранових ресурсів у нас стільки, що можна руду збувати й за кордон. Обопільні зусилля у розробці нових родовищ забезпечили б нам не лише стабільну економічну, але й політичну підтримку. Для цього слід навчитися бачити не тільки те світло, що у вікні.

Таке, м'яко кажучи, недалекоглядне в нас ставлення не лише до якогось там окремого родовища чи мінералу. Ось приклад «виконання» програми титану. Наша сторона домовилася з солідною американською фірмою на 70 відсотків акцій для України в СП. Фірма за світовою класифікацією посідає восьме місце, її річний оборот — 37 мільярдів доларів. Вона була б згодна повністю асигнувати видобуток титану. Однак через непрофесіоналізм окремих «ура-патріотів» з того нічого не вийшло. А могли б мати широку дорогу на світовий ринок без демпінгу, і до того ж — кошти на власний видобуток стратегічної сировини. Та маємо те, що маємо.

Як з'ясувалося, Україна багата й на поклади графіту, який використовується в авіаційно-космічній промисловості, в атомній енергетиці, металургії, електротехніці тощо. Останнім часом на півночі Хмельниччини відкрито Буртинське родовище графіту, яке чи не найбільше у світі. Але, хоч як дивно, ні експортом, ні видобутком цього прибуткового мінералу ми не зайнялися.

Або візьмімо звичайну, як на Поділлі, глину, що зветься каоліном і використовується у 18 галузях народного господарства. Багатющі запаси цієї сировини на межі Вінницької і Житомирської областей готові до видобутку ще з 1977 року, та й по цей день чекають на свого господаря. А тим часом світовий дефіцит каоліну становить понад 6 мільйонів тонн на рік і ми могли б мати не менш як мільярд доларів прибутку, бо ж 95 відсотків східноєвропейських запасів каоліну — в надрах України. Готові нам допомогти налаштувати його експорт провідні фірми США, Франції і навіть Африки.

— Та не тільки корисними копалинами унікальні надра України, — розповів провідний гідрогеолог «Північукргеології» Олександр Іщенко.



— Так, жодна з держав Європи не має таких запасів цілющих вод, як ми. Тільки на Поділлі розвідано й відкрито 11 родовищ мінеральних вод для лікування органів травлення. А є ще й бромні, радонові джерела, води, що виводять з організму радіонукліди, тощо. Необхідно зазначити, що подільські мінеральні води за своїми лікувальними властивостями не поступаються найвідомішим у світі. Їх вже сьогодні готові купувати бізнесмени Франції, Іспанії, Англії, Ізраїлю. Але все впирається у відсутність сертифіката. Виходить, що сидимо ми, як той Мошко, у злиднях... на золоті. І не треба нам шукати міфічних скарбів Полуботка, бо є скарби реальні.

Хмельницький—Вінниця—Київ.

Фото Віктора МАРУЩЕНКА.

Марина ЧАУСОВА, «Голос України»

Журналісти докоряють Валерію Бабичу. Справедливо?

СТОЛИЧНІ ВИДАННЯ останнім часом випустили кілька критичних стріл на адресу народного депутата України Валерія Бабича, не погоджуючись із деякими нюансами його депутатської діяльності. Причому частина журналістів «корінь зла» вбачає в неприхованих симпатіях відомого економіста-практика до Дніпропетровщини, де його обрано народним депутатом.

Одна з газет, зокрема, вважає «аморальною» допомогу В. Бабича області в отриманні пільгового кредиту в сумі 29,3 млрд карбованців на забезпечення осінньо-зимового опалювального сезону. Принципово не беручи до уваги те, що дніпропетровці, навпаки, дякують своєму депутатові за додаткове фінансування, яке допомогло перезимувати нині благополучніше, ніж у минулі роки. Низка видань докоряє народному депутатові за пропуски пленарних засідань парламенту. У багатьох випадках його відсутність була пов'язана з розв'язанням в міністерствах, відомствах, установах практичних питань щодо свого виборчого округу в Західному Донбасі.

«Помилувано» пресою В. Бабича, певне, в єдиному питанні: сплаті дивідендів. Провідні видання, радіо- , телевізійні компанії країни одностайні у своїх високих оцінках того, що «Українська фінансова група» навіть за нинішніх украй важких часів виконала всі без винятку свої зобов'язання перед акціонерами. Без жодної затримки, в чітко встановлений час компанія сплачує нині надзвичайно великі дивіденди — 28 відсотків у твердій валюті. Водночас надає співвітчизникам низку додаткових пільг, зокрема, забезпечує з 10-відсотковою ціновою знижкою продаж товарів першої необхідності, обслуговування автотранспорту, медичне страхування. УФГ надійно захистила кошти своїх акціонерів від інфляції: 1995 року компанія сплачує їм у карбованцях за номіналом за акцію на 60000 відсотків більше, ніж 1993-го. Зазначені результати вражають ще більше, якщо врахувати, що «Українській фінансовій групі» довірили свої кошти багато трудових колективів, пенсіонери, інженерно-технічна та творча інтелігенція, інші категорії населення, чий соціальний захист під тягарем кризи різко послабила держава.

Втім і тут за бажанням можна інкримінувати В. Бабичу надмірні симпатії до регіонів. Адже два роки тому саме він запропонував відкрити центри з реалізації акцій УФГ передусім в індустріальних областях, населення яких, як у містах, так і в сільській місцевості, на його думку, найбільше потребує матеріальної підтримки. Серед перших цінні папери компанії отримали жителі Придніпров'я і Донбасу. Нині ті, хто довірив свої заощадження «Українській фінансовій групі», дякують їй за допомогу і порядність.

Цікаво, як оцінять у пресі те, що В. Бабич зараз узявся за «вибивання» коштів, необхідних для виплати шахтарям заробітної платні, яку держава заборгувала гірникам?

У номер

● *Київ*

Кораблі оснащено всім необхідним, окрім природоохоронних установок

Кораблі Військово-морських сил України через особливості конструкції не обладнано природоохоронними установками, заявили на прес-конференції у Києві представники Української екологічної асоціації «Зелений світ».

За словами члена антимілітаристської комісії асоціації Миколи Венгерського, часто боєприпаси фугасного типу і бомби, начинені іпритом, скидають у море, не доходячи до місця поховання.

Крім того, сказав він, флот старіє, і через несправності кораблів відбувається постійний витік шкідливих речовин.

У Києві, за словами екологів, на їхню вимогу підсилити екологічний контроль відповіли, що зараз такі заходи неефективні через нерозв'язаність проблеми про поділ ЧФ між Україною та Росією.

Відповідаючи на запитання про те, чи є в Україні спеціальні заводи щодо знищення хімічних речовин, член антимілітаристської комісії Володимир Борейко сказав, що, на відміну від Росії, де цим займаються спеціальні заводи, в Україні хімічні відходи знищують непрофільні підприємства.

● *Донецьк*

«Згущенка» із запалом

За останній тиждень в ході операції «Контрабандист», яку проводили українські прикордонники спільно з МВС та СБУ, на україно-російському кордоні затримано чотирьох порушників.

Як повідомили агенції «Інтерфакс-Україна» у пресслужбі прикордонних військ, ввечері 29 березня на станції Іловайськ (Донецька область) у потязі Новоросійськ—Санкт-Петербург затримано російського військовослужбовця, під час огляду вантажу якого знайдено 97 патронів до автомата Калашникова.

Днями транспортною міліцією затримано військовослужбовця РФ Андрія Степанова, який їхав з Чечні до Москви. В його вантажі знайдено 5 стандартних банок згущенки, в яких було закатано 3 бойові гранати та 4 запали до них.

● *Луцьк*

День Перемоги — свято примирення

На нараді представників ветеранських громад Волині, яку провів заступник голови обласної Ради Сергій Шевчук, ішлося про підготовку та проведення заходів, присвячених 50-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Вирішено відкрити 8 травня у Ковелі пам'ятний знак усім жертвам Другої світової війни, запросити до участі в цій акції ветеранів з Росії, Білорусі, Польщі, Німеччини та представників різних національних і міжнародних організацій, а в Луцьку на меморіалі Слави відкрити пам'ятні знаки партизанам-підпільникам, воякам УПА, які полягли у боротьбі проти фашизму, а також в'язням концтаборів. Учасники наради прийшли до згоди в питанні обов'язкового використання під час урочистостей державних символів України, а також бойових прапорів частин, які визволяли Луцьк і Волинську область. Ветерани висловились проти використання символіки політичних партій під час святкування Дня Перемоги.

«Анатолій Франчук — справжній прем'єр»

Про кого говорили

Анатолій Франчук... Звільнений з посади прем'єр-міністра уряду Криму рішенням парламенту автономії 22 березня, він сприйняв це як сухвалі вибрики законодавчої влади, як своєрідну помсту за рішення ВР України від 17 березня стосовно скасування Конституції та інституту президента Автономної Республіки Крим.

Це справді так. Бо кожний здравомислячий депутат, та й, зрештою, кожний кримчанин, знає, у якому стані була економіка півострова п'ять місяців тому, коли Франчук став прем'єром. І, мабуть, не секрет, що саме зусиллями Франчука, вдало дібраної ним команди вдалося зупинити подальше сповзання у прірву народного господарства Криму, підняти продуктивність худоби, збільшити виробництво м'яса і молока.

На жаль, цього не хотіла розуміти більшість депутатів, окрім фракцій «Курултай», «Реформа» і деяких представників інших фракцій. В основній же масі депутатського корпусу гору взяли політичні пристрасті. Їх не могли переконати доводи депутатів Михайла Бахарева, Анатолія Гриценка, Віталія Верченка, що Франчука, крім того, що він спеціаліст і знавець своєї справи, не можна позбавити посади ще й тому, що це суперечить законодавству України. А крім іншого, прем'єр-міністр перебуває у лікарні з діагнозом «двостороння пневмонія».

Та звершилося, і спікер парламенту Сергій Цеков 25 березня представив поспіхом зібраному урядові нового прем'єра.

А саме А. Франчук, як висловився у розмові зі мною депутат М. Бахарев, «справжній прем'єр, дуже міцний господарник, представник найвищого генералітету радянської економіки». Послужний список Франчука в цьому надзвичайно характерний. Він був генеральним директором сімферопольського виробничого об'єднання «Фотон», потім заступником голови Кримоблвиконкому, заступником міністра промисловості для засобів зв'язку СРСР. Потім Франчук — перший заступник голови Ради міністрів Криму, міністр з управління державними підприємствами.

Франчука добре знають у найвищих ешелонах державної влади не лише України, а й Росії. Він добре знайомий з Президентом Б. Єльциним, прем'єром В. Черномирдіним, з Ю. Лужковим, П. Грачовим, В. Глухих... А навіть у нинішній час економічних реформ особисті контакти дуже необхідні (можливо, вони нині важливіші, аніж раніше).

На півострові підтримують (про це висловилися члени кримського уряду, депутати парламенту, лідери політичних партій) рішення КМ України від 30 березня, вважають, що необхідно підпорядкувати уряд Франчука безпосередньо Президентові України через його представництво в Автономній Республіці Крим.

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

Надзвичайна акція — тотальне щеплення

Проблема

Епідемія дифтерії в Україні не вщухає. За повідомленням Міністерства охорони здоров'я України, станом на 29 березня зареєстровано 1092 хворих, серед яких 185 дітей. Через хворобу пішли з життя 38 чоловік, з них 11 дітей. Загальна кількість захворілих у 2,5 раза перевищує їх кількість за такий самий період 1994 року.

Найбільше хворих виявлено в Донецькій, Херсонській, Харківській, Одеській, Миколаївській, Запорізькій областях, Республіці Крим, Києві та Севастополі.

Як відомо, прийнято екстраординарне рішення щодо масової імунізації жителів південних регіонів та Києва віком від 16 до 59 років. Ця важлива акція, а також заходи, які забезпечать її виконання, обговорювались на засіданні надзвичайної протиепідеміологічної комісії.

Керівники медичних служб областей звітували про хід підготовки великомасштабної кампанії імунізації населення.

Як доповів головний державний санітарний лікар України В. Марієвський, медичні служби в основному готові до її проведення.

З регіонів, де планується масова імунізація, подано списки людей, які підлягають щепленню. Відповідно до цього Міністерство охорони здоров'я визначає потребу у вакцині та разових шприцах. Завдяки світовій допомозі не буде дефіциту вакцини. Вистачить і разових шприців — так запевнили на заводі-виробнику важливої на цей час продукції у Білгороді-Дністровському.

Кожен щеплений одержить і матиме при собі картку-паспорт з відривними талонами. Картки допоможуть виготовити американські фахівці. Це сприятиме кращому обліку кількості щеплених та контролю за вчасністю проведення вакцинації.

Український центр здоров'я.

Рішення тижня

Час рахувати газ

Кабінет міністрів України затвердив тимчасові норми споживання природного газу населенням за відсутності газових лічильників.

Відтепер під час нарахування оплати за природний газ на індивідуальне опалення, всім категоріям громадян, які користуються пільгами щодо оплати за газ, приймаються за основу норми площі, що опалюється, в розмірі 21 кв. м. на наймача або власника житла і кожного члена родини, а також додатково — 10,5 кв. м.

За надлишок площі, що опалюється, плата за природний газ з 1 березня цього року береться у розмірі 1,3 тарифу. В документі відзначається, що ця норма не розповсюджується на одиноких непрацездатних громадян та родини, які складаються тільки з непрацездатних осіб.

Тимчасове положення чинне до 15 жовтня 1995 року — початку наступного опалювального сезону.

Скандали

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

На зірок не чекали

Я марно чекала на маршрутку у центрі міста. Замість автобуса проспектом Свободи з величезною швидкістю кілька разів промчав розцяцькований автомобіль з красунями «на борту». Рекламна шоу-група сповістила про початок фестивалю «Тиждень моди у старовинному Львові» і біля велике святкове дійство — парад зірок-модельєрів, серед яких мали бути і Валентин Юдашкін із своїм театром високої моди і навіть (говорилося, писалося в місцевих газетах) сам П'єр Карден. Карден до «маленького Парижа» не доїхав, а майстер авангардного стилю Юдашкін прибув у яскравому пальті, яке стало єдиною яскравою цяткою свята, ректор Львівської академії мистецтв професор Емануїл Мисько, якого запросили очолювати журі, чекав дві години і подався геть, так і не приступивши до виконання своїх обов'язків. На устах у спантеличеної публіки було ім'я Галини Черватюк, голови оргкомітету фестивалю. Втім, поважного оргкомітету і не було, бо навіть проживання в «Гранд-готелі» гостей із Москви перетворилося на скандальчик. Їх звідти «попросили», бо виявилося, що лист за підписом мера міста Василя Куйбіди... фальшивий.

Сцена палацу культури ім. Гната Хоткевича не влаштувала В.Юдашкіна: він розраховував на залу оперного театру, як йому було обіцяно. Фестиваль так і не набрав обіцяних обертів і не завершився автопробігом по безладдю. Шкода, що не завершився, бо московський гість поїхав із переконанням, що тут спрацювали «політичні розкладки»...

Львів.

Фестиваль

Котів здавайте до гардеробу

Це трапилось в столичному Молодіжному театрі: якісь двоє глядачів впрохали гардеробниць прийняти не лише їхні плащі, а й картонну коробку з живим котом. Той кіт спокійно дрімав собі в гардеробі, поки господарі дивилися виставу.

А вистава була — у рамках фестивалю «Мистецьке березілля», показували її актори міланського театру «Del sole», називалася вона «Одна африканська історія» й відзначалася чудовою пластикою, троє акторів грали там цілу дюжину ролей, в тім числі — павуків з павучихами, леопардів і таке інше. Фундатор фестивалю Сергій Проскурня навчив міланців трохи говорити по-українському, що вони й робили з успіхом, особливо їм сподобалося наше колоритне слово «павучика».



На фото: сцена з «Однієї африканської історії».

Григорій ГРИНЬ, «Голос України»

Кримінал

«Мент» пожежнику не «кент»

Двоє високопоставлених співробітників відділу пожежної охорони УМВС Полтавської області розширили горизонти своєї, здавалось би, мирної професії до таких меж, де можна гребти «ліві» гроші хоч лопатою. Без особливої фантазії: треба тільки працювати чітко за інструкцією, а затим насісти на жертву з переліком порушень — і грошики чи якусь цінну річ вона сама добровільно принесе на тарілочці. На тому й зловились, одержавши хабаря у вигляді двох телевізорів на загальну суму близько 900 доларів. Тепер пани підполковник С. та майор Т. на тапчанах згадують свої планові й позапланові перевірки народногосподарських та приватних об'єктів, де брали багато і різного. Та, виявляється, пожежники теж «горять». І навіть на бойовому посту. Втім, не лише вони. За повідомленнями обласної прокуратури, нині порушено 13 справ, де зафіксована причетність працівників міліції. Підстави — від убивств до хабарництва. Невже усе горить вогнем і зовсім не на фронті боротьби зі злочинністю?

Полтавська область.

Ольга ВАУЛІНА, «Голос України»

ВТОРУВАЛА СТЕЖКУ НА Т-84

Підсумки дебюту

українська «оборонка» до міжнародного ринку

УКРАЇНА спробувала форсувати світовий ринок озброєнь, вперше взявши участь у міжнародній виставці озброєнь «Айдекс-95» (м. Абу-Дабі, ОАЕ).

Дебют виявився вдалим. Композиція нашої техніки спричинила фурор у досвідченої публіки. На тлі химерної арабської природи, витончених східних споруд українська військова техніка виглядала вельми екзотично...

Окрасою нашого показового виступу став танк Т-84. Оснащений потужним дизельним двигуном, він пристосований для використання у пустельних районах. На «підмостках» виставки дефілювала також модифікована машина Т-72. За словами міністра машинобудування, ВПК і конверсії Віктора Петрова, Україні важливо було продемонструвати можливості своєї ремонтної бази. Модель Т-72 — гідна ілюстрація вітчизняної модернізації.

Окрім танків, потенціальних замовників заінтригувала продукція київського заводу «Арсенал» і наш прейскурант ремонтних послуг. Пояснюється це новим напрямом військово-технічної моди — дешевше оновити стару «річ», ніж «пошити» нову.

Однак «закрійники» вітчизняної техніки звикли до інтеграції праці з російськими майстрами. Як заявив міністр оборони Валерій Шмаров, Україна й надалі прагнутиме до кооперації з Росією у питаннях виготовлення військової техніки. Та ми й не проти скооперуватися, за словами міністра, й з країнами далекого зарубіжжя, але тільки якщо таке співробітництво не суперечить українським політичним пріоритетам. Разом з тим, перед нашою державою стоїть завдання — подолати «усіченість» свого ВПК і створити закінчений цикл військового виробництва.

Як все ж таки ця концепція вміщується в рамки державної військової політики й узгоджується з вельми миролюбною військовою доктриною? Відповіддю на це питання можуть слугувати слова міністра машинобудування, ВПК і конверсії Віктора Петрова, сказані у інтерв'ю «Голосові України»: «У світі був, є й буде ринок озброєнь, й нерозумно було б нехтувати ним».

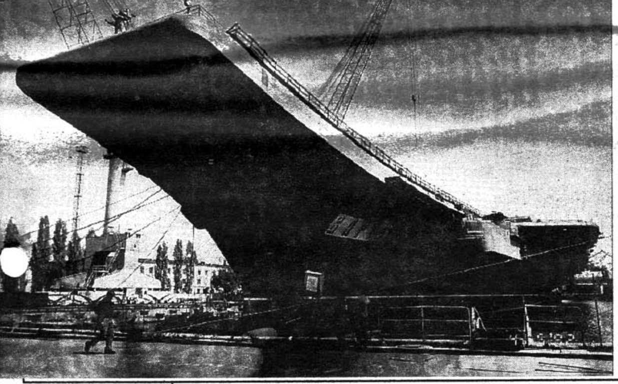
Валерій Шмаров на брифінгу, присвяченому результатам «виступів» у Абу-Дабі, згадав про осінню виставку, цього разу — авіаційної техніки. Однак зважаючи на катастрофу під час випробувань нашого літака АН-70, участь України в цій виставці є вельми проблематичною.

На прес-конференції журналістам повідомили плани української сторони щодо крейсера «Варяг». На корабель немає замовників. Росія, в принципі, відмовилася брати участь у його будівництві. За оцінками експертів, для добудови крейсера необхідно як мінімум 300 млн. доларів. «Якщо ми добудовуватимемо «Варяг», то він з'їсть усю нашу економіку», — заявив віце-прем'єр Валерій Шмаров.

Втім, вона й так на ладан дихає, а разом з нею й фінансове оснащення Збройних Сил України. Потреби війська останніми роками фінансуються лише на 25—30 % від суми, що вимагається. За такої ситуації важко говорити про підвищення боєздатності українських військ.

Зберегти б те, що маємо...

Фото Бориса РИБАКОВА.



ВИБУХ НА ЧАЕС НЕ ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ

Питання тижня

ВИМОГА Заходу закрити Чорнобильську АЕС технічно необгрунтована, заявив на прес-конференції в Києві у середу голова Державного комітету України з використання ядерної енергії Михайло Уманець. Він підкреслив, що «принаймні у шести країнах працює 43 реактори РБМК чорнобильського типу, й ніхто не збирається їх закривати».

Прес-конференцію було скликано з приводу недавньої публікації в газеті «Обсервер». Характеризуючи ситуацію на ЧАЕС, газета звернулася до якоїсь секретної доповіді. Її буцімто «приховують особи Європейської комісії, які як і раніше змагаються з українськими політиками з питання вартості очистки Чорнобиля», замість того, щоб звернутися до дослідження, яке виконано з наказу тієї ж самої Європейської комісії і на її кошти.

Голова Держкому поцінував статттю як «виключно безграмотну» в технічному плані. «Ми визнаємо той факт, що йде розтрощення моноліту й з тріщин виходять високоактивні частки. Проте шпарин у саркофазі стало на 80 відсотків менше», — повідомив М. Уманець. Він категорично відкинув передбачення газети про можливий ядерний вибух, визнавши, що дійсно існують дільниці саркофага (покриття над ушкодженим 4-м енергоблоком), які неможливо дослідити, оскільки рівень радіації там сягає 10 000 рентген на годину, й 10-хвилинне перебування там загрожує отриманням смертельної дози.

«Лякати, що над Європою буде пилова хмара, аморально», — заявив М. Уманець, повідомивши, що під саркофагом все вкрито липкою сумішшю, яка зв'язує радіоактивний пил.

За повідомленням М. Уманця, з жовтня 1994 року по березень 1995 року атомна енергетика України виробила 42 млрд кіловат-годин електроенергії, що становить 44,5% від загальної кількості, виробленої в країні.

Соціологічне дослідження тижня

Старші довіряють армії, а молодь — підприємцям

Рівень довіри до політичних лідерів та соціальних інституцій — це питання постійно перебуває у полі зору опитувань центру «Демократичні ініціативи». Такі дослідження дають змогу не лише зафіксувати рівень довіри чи недовіри, а й простежити певні закономірні тенденції. Зокрема помічено, що рівень довіри до офіційних осіб та інституцій різко падає щоразу після цінового удару по кишені людей.

Цю закономірність підтвердило чергове опитування киян. Усього було опитано 430 осіб, що репрезентують доросле населення міста за основними соціально-демографічними показниками. Рівень довіри вимірювався за 5-бальною шкалою, де 1 означала повну недовіру, а 5 — повну довіру.

Тож маємо на сьогодні такі результати у балах:

* Армія — 2,68
* Президент Л.Кучма — 2,58
* Міліція — 2,24
* Керівники державних підприємств — 2,20
* Приватні підприємці (бізнесмени) — 2,16
* Голова міської Ради Л.Косаківський — 2,12
* Міська Рада — 2,00
* Голова Верховної Ради О.Мороз — 1,95
* Уряд — 1,91
* Профспілки — 1,90
* Політичні партії — 1,84
* Верховна Рада — 1,83

Як бачимо, нікому не вдалося дістати навіть трійки, а це означає, що серед киян панує недовіра до усіх без винятку інституцій влади та їхніх керівників, хоч міра цієї недовіри, безумовно, різна.

Опитування вкотре засвідчило, що основний чинник, який впливає на рівень довіри чи недовіри до політиків, владних структур та інших соціальних інституцій, — це вік опитаних: молодь, на відміну від старших поколінь, значно менше схильна довіряти будь-кому. За одним лиш винятком: найвищий рівень довіри молодь у віці 18 — 29 років висловила до приватних підприємців. У представників середнього покоління та літніх людей перше місце посідає армія.

Прес-служба «ДІ».

«Совушко, вдар по гумору!»

Анонс

Вітчизняні гумористи й шанувальники гумору вперше зустрічатимуть Перше квітня без Андрія Сови. Цієї зими Маестро пішов з життя — але не з пам'яті людей. 28 квітня Український благодійний фонд разом зі Спілкою кінематографістів України проводить вечір пам'яті великого гумориста. Цей вечір буде одночасно початком конкурсу артистів естради, якого у нас досі не було, отож наші молоді таланти змушені були шукати щастя у сусідів, приміром, на престижному конкурсі імені Райкіна.

Вечір відбудеться у Будинку кіно. Скоро з'явиться й афіша, де на тлі матроської тільняшки буде написано: «Совушко, вдар по гумору!» Річ у тім, що ще до війни Андрій Сова служив на флоті, і в нелегкі хвилини друзі-матроси зверталися до нього саме отак...

Ініціатори вечора шукають спонсорів: кошти потрібні хоча б на те, аби привезти з Москви й показати ті чотири десятки фільмів, у яких знімався Сова.

Фото Михайла САЧКА.

Микола ГОРВАТ, «Голос України»

НАШ ТУРИСТ — В ШАПЦІ-ВУШАНЦІ І З ГРАНАТОЮ

Про імідж українських громадян в Угорщині

Анекдот тижня

— Хто це там на узбіччі лежить із діркою в голові?
— Та це ж українець...

Подібний чорний гумор тиражує нині на всю країну відомий угорський актор-сатирик Йозеф Шаш. І, на жаль, не лише він. Прикро, але в сьогоднішній Угорщині через кількох блудних синів сформувався досить неприваблий імідж наших громадян. Та давайте по порядку.

Все почалося торік, із стрілянини на вулиці Сентендреї. Перші сторінки газет зарясніли заголовками: «Розборки української мафії», «Українці вже стріляють серед білого дня», «Довгі щупальці українських мафіозі дотягнулись до Будапешта» і т.д. і т.п. Громадськість, зрозуміло, стривожилась. У кожному туристі з України почали вбачати коли не гангстера, то принаймні особу, здатну до насильства.

А що ж сталося насправді? Будапешт справді давно розділений кримінальними формуваннями, причому з різних куточків світу, на зони впливу. Намагаються пробитися сюди і «авторитети» з України. Зокрема, цілеспрямованим нарощуванням індустрії розваг із залученням гарненьких дівчат, далеких від цнотливості. Один з таких «принадних» десантів «курирувала» група К. з Києва. Поступово наші «круті» почали наступати на п'яти «колегам» з Росії. Це й стало основною причиною конфлікту.

... Дві підопічні К. зателефонували босові: є серйозна розмова. Він з охоронцями приїхав раніше призначеного часу. Дівчат у приміщенні не знайшов — там усе було догори дном. Умить оцінивши ситуацію, кинувся по східцях до автомобіля. Сів не на звичне переднє, а на заднє сидіння. (Це, мабуть, і врятувало життя). А до будинку вже під'їжджало інше авто, з якого раптом відкрили прицільний вогонь. Почалися шалені гонки. Аж до вулиці Сентендреї, де було вбито водія і тяжко поранено одного з охоронців, що сидів поруч. Переслідувачі зникли. Потерпілі дочекалися поліції. Зброї у них, як виявилося, не було.

Відбитки пальців, деякі інші речові докази в помешканні «танцівниць» дали змогу зробити висновок: тут «попрацювала» ще одна знана в кримінальному світі Будапешта російська група. Після цієї історії члени її з угорської столиці зникли. Через деякий час трупи двох невідомих дівчат знайшли в Румунії.

Преса, не розібравшись, своє діло зробила: кинула довгу тінь на все українське. При нагоді, не церемонячись, робить це і зараз.

Так, на початку березня в угорських мас-медіа знову прозвучало сенсаційне повідомлення: в аеропорту «Ферітедь-І» громадянка України намагалася вивезти з країни велику суму валюти. І вже того ж дня у громадському транспорті, а пізніше розмовах колег можна було почути перефразований анекдот, скільки може перевезти через кордон грошей на своєму тілі українка.

(Закінчення на 7-й стор.)

Відкриття тижня

Чеховський фестиваль у Ялті

Сьогодні в Ялті відкрився традиційний XI міжнародний фестиваль мистецтв «Дні Чехова в Ялті». У рамках програми фестивалю — концерт уславлених митців, спектаклі за п'єсами Чехова у постановці Дніпропетровського, Харківського, Бостонського (США), кримськотатарського (Республіка Крим) театрів. Завершиться фестиваль вечором чеховського оповідання, в якому візьмуть участь актори МХАТ ім. Чехова народні артисти Олег Єфремов, В'ячеслав Невинний, народні артисти Росії Андрій М'ягков, Ніна Гуляєва та ін.

Олесь ГОНЧАР:

«...ПУЛЬСУЮТЬ ГАЛАКТИКИ,.. ПУЛЬСУЄ КРИХІТНЕ СЕРЦЕ СОЛОВ'Я...»

3 квітня — день народження Письменника

В СЬОГОДНІШНЬОМУ розбурханому планетного масштабу подіями світі найперше віримо документальному слову та словусповіді, в яких прагнемо віднайти іскри Правди. Можливо, саме в цьому й полягає сенс нашого нинішнього буття, адже ще вчора була одна правда на всіх. Комусь подобалось жити під спільною парасолею, для когось те «колективне існування» було нестерпним...

У пропонованій публікації, зміст якої визначили думки Олеся Гончара (цитати з книг взято в лапки), автор пропонує читачам відчути пульс інтелектуального життя Письменника. Не на всі запитання відповідає він, і це ще раз переконує нас в тому, що шлях до Правди вимощений і сумнівами, і вірою в свою Батьківщину, і вічною спрагою любові.

I. «Було б гріхом непрощенним»

«У мистецтві, як і загалом у природі, діє закон, що його можна б назвати законом пульсації, він універсальний, він і найпростіший, адже до пульсування матерії, до циклічності життя, можливо, зводиться все. Пульсує сонце, пульсують галактики і, ніби в унісон їм, пульсує крихітне серце солов'я, найменшого брата всіх поетів».

Олесь Гончар (далі — **О.Г.**): В сьогоднішній розмові мені б хотілося торкнутися міжнаціональних культурних стосунків. Держави колишнього Союзу стали суверенними — це закономірний хід історії, але в галузі духовній зв'язки не повинні рватися. Пройде час, і контакти знову відновляться. Це природно. От на вечорі, присвяченому 100-річчю Максима Рильського, виступав посол Польщі і сказав, що зірка творчої спадщини Поета світить на обидві культури: і українську, і польську.

Було б гріхом непрощенним, коли б ми зневажливо ставились до культурних контактів з іншими народами. Тим більше, що тепер це коло розширилось. І саме Максим Рильський, Павло Тичина, Микола Бажан були зразками в цьому відношенні.

Коли говорити про минуле, то, зрозуміло, найближчі культурні взаємини у нас були з російськими письменниками. От незабаром будемо відзначати 90-річчя Михайла Шолохова (24 травня). Він з великою повагою ставився до України, її народу, культури. І не лише тому, що його мати українка, що в ньому говорив голос крові.

Кор.: Олесю Терентійовичу, як сам М.Шолохов ставився до свого українства? Усвідомлював це, надавав значення?

О.Г.: Безсумнівно. Він любив Україну. Коли б усі в Росії так ставились до нас, як Шолохов. Це не шовініст Солженіцин...

Кор.: Ви зустрічались з Солженіциним? На письменницьких зібраннях, офіційних прийомах?

О.Г.: Одного разу на прийомі у М.Хрущова. Солженіцин тоді тільки з'явився на літературному видноколі. Присутніх було багато, і М.Хрущов сказав: «Ось тут Солженіцин». Той піднявся, показався, бо його ніхто не знав. Єдиний раз бачив.

Але повернемося до Михайла Шолохова. До речі, тут треба згадати добрим словом і про Олександра Фадєєва.

Кор.: Фадєєва-Булигу. В ньому теж українська кров говорила?

О.Г.: Так. І Шолохов, і Фадєєв ставились до України з надзвичайною повагою.

Якось Михайло Шолохов приїхав на з'їзд письменників України. Я його зустрічав, тоді ще в «Жулянах», бо «Бориспіль» ще не діяв. Він вийшов з літака, ми обнялися, і Михайло Олександрович чомусь згадав один епізод з «Прапороносців», коли несподівано на стежці зіткнулися два бійці — наш і румунський. Зіткнулися, злякалися один одного і кинулися в різні боки... Така комічна сценка. М.Шолохов сказав: «Мені дуже сподобалась ця сценка». Це були його перші слова. Він виступив на з'їзді.

М.ШОЛОХОВ: «Родные братья — писатели Украины... С чувством глубокого душевного волнения я, как гость, приветствую вас в древней родной столице Украины... Это чувство волнения, естественно, усиливается у меня еще и потому, что моя мать — украинка Черниговской области — с детства привила мне любовь к украинскому народу, к украинскому искусству, к украинской песне — одной из самых звучных в мире...»

З виступу на III з'їзді письменників України. 1954 р.

О.Г.: Ми часто з ним зустрічалися. Згадую, як на своє 50-річчя Михайло Олександрович запросив у Москві до себе дуже вузьке коло друзів. Поряд зі мною сидів колишній секретар Вешенського райкому партії, який в 30-ті роки врятував М.Шолохова, попередивши його про підготовлений арешт. Шолохов тоді встиг випередити своїх недругів і подався до Москви, до Сталіна...

Кор.: Олесю Терентійовичу, життя Михайла Шолохова не раз могло обірватися, ще тоді, наприклад, коли він юнаком потрапив у полон до махновців.

О.Г.: Так. Але не Нестор Махно був ініціатором його врятування, як подейкують. Це сталося на Луганщині, де юний продзагонівець Михайло Шолохов був захоплений махновцями. Його врятувала проста українська жінка — господиня будинку, де квартирував Махно і куди привели на скорий суд Шолохова. Вона звернулася до Махна: «Він же ще дитина. Відпусти його!» І Махно, подумавши, послухався чомусь.

Кор.: Михайло Шолохов згадував цей епізод зі свого життя?

О.Г.: Згадував, але намагався жартувати... Такі речі не дуже приємно згадувати. Але я хочу повернутися до того чоловіка, котрий врятував Шолохова. Він поставив вище свого службового обов'язку дружбу з письменником. Прийшов і попередив, що, мовляв, тебе вночі прийдуть арештовувати як голову повстанкому донських і кубанських козаків. Звісно, це був наклеп.

Кор.: Олесю Терентійовичу, а ви зустрічалися зі Сталіним?

О.Г.: Всього один раз бачив його, під час української Декади. В театрі. Я сидів у ложі з одного боку, а він з протилежного...

Була в мене ще пам'ятна зустріч з Михайлом Шолоховим, вже за Брежнєва. Я жив тоді в готелі «Росія». Раптом вночі дзвінок, говорить Шолохов: «Олесь, я до тебе зараз під'їду». Виходжу зустріти. Пішли з Михайлом Олександровичем у ресторан, сіли окремо, щоб ніхто не заважав. І уявляєте, він почав мені... скаржитися. Шукає підтримки Шолохов! Це я до того, щоб читачі ще раз замислились, в який час нам довелося жити й писати. Тоді друкували глави з роману «Они сражались за Родину» в «Правде». «Що вони зі мною роблять!» — вигукував М.Шолохов. А я йому: «Та що ви? Ви ж Шолохов!» Це було вже після історії з моїм «Собором». «А що я можу», — відповів М.Шолохов. До речі, Михайло Олександрович з власної ініціативи захищав мій «Собор» (я дізнався про це пізніше і випадково, він сам не говорив мені), ходив до ЦК в Москві. Брежнєв його не прийняв, доручив поговорити Кириленку. Шолохов запитав його: «Что вы усмотрели в «Соборе»?», а Кириленко каже: «Козакофильство!» Уявляєте? Це сказано співцеві донського козацтва! І смішно, і гірко... А мені, ясна річ, це було дорогим, що М.Шолохов ходив захищати мене, десь там «на горі».

І от ми сидимо в кутку ресторану і він скаржиться, що безбожно калічать в «Правде» глави з роману «Они сражались за Родину». Я бачив, як він мучиться, кажу йому: «Підіть в ЦК!». А Шолохов: «Олесь, ты же сам понимаешь: что мы можем против них?» Глави так і вийшли спотворені...

Михайло Олександрович був для мене дуже дорогою людиною. Кілька разів запрошував у Вешенську. Ми ще студентами колись хотіли йти до Шолохова з Харкова пішки, як колись молодь ходила в Ясну Поляну до Толстого. Він запрошував, а ми все відкладали на пізніше. І ось його ювілей, надійшло запрошення, ми зібралися з Валентиною Данилівною, щоби їхати до Москви, а потім до Вешенської, але ювілей вже був сумний, без Михайла Олександровича... Головуючий повідомив, що Шолохов у лікарні. Це була остання нагода побувати у Вешенській. Не судилося...

II. «Звізда Полин впала на нас не сама по собі»

Кор.: Олесю Терентійовичу, сьогодні, коли ми пережили спалах надзвичайного піднесення в момент проголошення незалежності України (й це зрозуміло, адже здійснилася віковічна мрія народу про свободу й самобутній розвиток), коли йде непростий період розбудови держави, здається, всі відчувають потребу глибшого осмислення того, що відбулося і нещодавно, і давно. Особлива тут роль діячів культури. Ви порівняли серце письменника з крихітним серцем солов'я. Часто тому серцю доводилось і доводиться битися не ритмічно, а то й з останніх сил.

О.Г.: Так. От згадаємо Миколу Бажана. Все життя він носив рану в серці — гірку пам'ять про статтю, де критикував Максима Рильського, Юрія Яновського — свого друга... Він мені розповідав, як ця стаття з'явилася. Дуже не хотів писати. Втік у Грузію. І там знайшли. Це було в час Кагановичевого керування Україною. Привезли ту статтю в Грузію: «Треба підписувати!» Підписав, а потім все життя мучився... Іронія долі — через кілька днів після цього Кагановича забрали до Москви. Микола Платонович не хотів писати про це мемуари. То я йому порадив, просто благав його, казав: «Напишіть, як це було насправді!» Вони ж були близькими друзями з Ю.Яновським. Ми — студенти — знали, що є трійця: Довженко, Яновський і Бажан. Друзі — нерозлийвода. Вони навіть певний час жили в одному помешканні. В Харкові. Я йому так і сказав: «Миколо Платоновичу, про це знають, про вашу статтю. Напишуть без вас, але не так, як це було. Напишіть, поясніть. Це крок грішний, але ви поясните, покажете, яка тоді була атмосфера». І Микола Платонович написав. Ю.Яновський пробачив йому, він був делікатним.

«Як ми опинилися у самому епіцентрі глобальної катастрофи? Звізда Полин впала на нас не сама по собі. Вона виникла із самої потворності тоталітарного режиму, зі всевладдя відомчої імперської бюрократії, яка звикла дивитися на Україну як на свою соцколонію, незахищену міжнародним правом.

Чорнобилеві поліському, ядерному передував Чорнобиль руйнування культури, Чорнобиль репресій, терорів, масових депортацій, якими диктатура розтерзувала Україну впродовж десятиріч...

Роки сталінщини, та й роки пізніші — це вони виформували генотип руйнача, глумителя культури, насаджувача порядків нечуваної жорстокості...

Сучасна відроджувана Україна дедалі ясніш усвідомлює свою приналежність до Європи, до західної культури...»

Кор.: Я переконаний, що нинішні конфлікти, що виникають між окремими молодими письменниками і їхніми старшими колегами, йдуть від поверхового усвідомлення всієї трагедії, жорстокості часу, в який багатьом випало жити й творити.

О.Г.: Звичайно, кожне нове покоління входить в літературу по-своєму. Моє захоплення творчістю було ще зі школи. Дякую долі, що подарувала мені талановитих учителів-словесників, які дали знання і розуміння ролі літератури. В студентські роки мене разом з Олексою Веретенченком послали з Харкова до Києва на нараду молодих письменників. Це була неабияка честь. Олекса їхав як поет, а я як прозаїк. От у цьому домі в квартирі шанованого Петра Панча я й жив. Олекса Веретенченко вже мав свою книжку. Це був цікавий поет. Потім його творчість розвивалася в діаспорі. Він жив по війні в США. Був під впливом неокласиків. І в Харкові, і в Києві у нас, молодих, були дружні стосунки зі старшими за віком письменниками. І з Іваном Сенченком, і Петром Панчем, і з Володимиром Свідзінським, і Юрієм Смоличем, і Степаном Крижанівським, й Ігорем Муратовим... Я колись писав, що ми схиляємось перед подвигом старших письменників. Вони в умовах тоталітаризму підтримували нашу мову, літературу, в цілому вогнище культури національної.

Кор.: Так сталося, що творче дерево української літератури мало дві гілки — одна з неймовірними труднощами, але розвивалася в Радянській Україні, а інша — в діаспорі.

О.Г.: Так. І там було багато талановитих письменників. Високо ціную поезію Василя Барки, Євгена Маланюка, прозу Уласа Самчука, Івана Багряного. Але хочу сказати, що й там були різні письменники по силі свого таланту.

Отож у нашого покоління було інше ставлення до старших тоді письменників. Вони були для нас взірцем, гідними синами України. Тому я переконаний, що тим, хто сьогодні різко виступає проти нашого покоління, буде соромно в майбутньому. Звичайно, тим, хто має совість. Нападають на Павла Тичину, Максима Рильського, Володимира Сосюру, Андрія Малишка, Миколу Бажана... Дійшли до того, що заперечують саме існування Спілки письменників. Вона потрібна зараз і буде потрібною в майбутньому. Я очолював Спілку 12 років і не шкодую, то не були втрачені літа.

Кор.: А як ви оцінюєте нинішній стан літератури? Вам не здається, що після вашого покоління романістів поява нового щось запізнюється? Саме роман охоплює потужні соціальні зрушення в суспільстві, розгортає перед читачем широке полотно дійсності, відображає зміни в психології, світогляді людей.

О.Г.: Література не мовчить. Пульс її б'ється. Порізному, але б'ється. Література знає і відпливи, і припливи. Як океан. Це нормальне явище. Я не вважаю, що зараз наша література відмовчується. Високо ставлю сучасну публіцистику. От, скажімо, Євген Гуцало. Його серії статей про витоки, підгрунтя москов-

ського великодержавництва я вважаю явищем. Публіцистика свідчить про самоусвідомлення наших проблем. Є.Гуцало — блискучий прозаїк-новеліст, але сьогодні він вирішив, що треба висловитися з цього приводу. Або Юрій Мушкетик. І він успішно працює в різних жанрах. Ось мені надіслав книжку молодий прозаїк зі Львова Роман Брезіцький «На Оливній горі». Твір про афганські події. Автор — солдат, учасник їх. Це сильний голос. Я не знаю, яке його чекає літературне майбутнє, але ця річ мене глибоко заторкнула.

Романів не пишуть зараз? А твори Романа Федоріва чи Василя Захарченка? Їхні останні романи відзначені Шевченковою премією. Два романи — це вже багато для року літературного життя.

Кор.: Олесю Терентійовичу, що ви читаєте зараз? Які ваші уподобання й симпатії?

О.Г.: Люблю не читати, а перечитувати Миколу Гоголя. Ранні повісті його дуже люблю і листування, що його ганьбив Бєлінський. А це ж неоціненний скарб! Горджуся, що доклав немало зусиль для створення Гоголівського заповідника у Василівці на Полтавщині. Це ж і моя батьківщина — Полтавщина... Хоч би де був, цікавлюся Гоголем. Леонід Леонов якось показував теж у Москві квартиру, де помер Микола Гоголь. На могилі його був спочатку пам'ятник — письменник сидить... А потім з'явився отой нинішній... Вважаю, що Гоголя Росія досі не пошанувала так, як треба. В Москві навіть немає музею Миколи Гоголя.

Кор.: Але й ми теж мало робимо, щоб віддати належне великому письменнику. Видати б Гоголівську енциклопедію...

О.Г.: Гоголь належить всьому людству. Це письменник світового масштабу. Він належить світові, а не лише Росії та Україні. Народила його, дала поетичність, душу, ясно ж, Україна. Його український період закінчився повістю «Тарас Бульба». Я виступав на Міжнародному симпозіумі у Венеції і сказав про це. Після «Тараса Бульби» пішли кошмари: «Ніс», «Невський проспект», «Ревізор»... Це вже життя Росії, кріпосницької Росії, яка викликала в ньому емоції гостронегативні.

***

Від автора: На цьому епізоді розмови (саме про Миколу Гоголя) закінчимо інтерв'ю з Олесем Гончаром. Пам'ятаєте, як писав юний М.Гоголь: «Я совершу. Жизнь кипит во мне. Труды мои будут вдохновенны... Я совершу». Порівняймо це з мрією молодого Олеся Гончара — фронтовика: «Якщо тільки залишуся живим, я напишу...»

Твори світової літератури, що звеличують воїнські чесноти і вірність Вітчизні, склали список з тисяч назв, починаючи зі «Слова про Ігорів похід» до романів Е.Ремарка, Е.Хемінгуея, Р.Олдінгтона, М.Шолохова.«Прапороносці» Олеся Гончара серед цих творів — промінь весняного сонця, народжений любов'ю. Не випадково ця книга видавалася у світі понад сто разів десятками мов нашої планети.

Віталій АБЛІЦОВ.

Дарчі написи авторів (з книгозбірні Олеся Гончара)

Юрій Яновський. Драматичні твори.

«Олесю Гончару — молодому, надійному.

Київ. 16. X. 1946».

*

Володимир Сосюра. Лірика.

«Дорогому Олесеві Гончару — славетному письменникові України.

8.I.48».

*

Михайло Шолохов. «Тихий Дон».

«Дорогому Олесю Гончару — моему другу и, — в литературе — надежде Украины.

2. II. 54. Киев».

*

Микола Бажан. Твори.

«Милому й дорогому Олесеві Гончарові з пошаною і любов'ю до його великого, людського і людяного таланту, розуму й серця.

2. XII.54 р».

*

Павло Тичина. Твори.

«Дорогому Олесю Гончару — гордості нашого письменства, великому художникові слова, громадянинові і Людині — на добрий спомин».

*

Остап Вишня. Твори.

«Дорогому Олесю Гончарові — художникові справжньому, що чудесно бачить, глибоко розуміє і талантливо вміє сказати про те, що він бачить і що розуміє. Я Вас, Олесю Терентійовичу, і ніжно, і правильно люблю. І не тільки до могили (моєї, розумієтся!), а й по той бік могили (моєї, розумієтся!).

15. V. 56 р. Київ».

*

Андрій Малишко. Твори.

«Благородному синові Шевченка — моєму рідному Олесю Гончару».

1957 р.

*

Максим Рильський. «Троянди й виноград».

«Дорогому Олесю Терентійовичу Гончару.

8.I.1958».

*

Мухтар Ауэзов. «Абай».

«Родному, милому брату Александру Терентьевичу с сердечным приветом из Алма-Аты».

3. VI. 1958 г.

*

Чингиз Айтматов. «Повести и рассказы».

«Дорогой Олесь, будь снисходителен — прими эту книгу. Может быть в будущем я смогу написать более лучшие вещи.

30.X.71 г».

*

Василь Земляк. «Лебедина зграя».

«Дорогому моєму вчителеві Олесю Гончару дарую цей свій маленький «Вавілон» з найкращими почуттями, які маю в душі до Гончаревого світу.

Лютий.72 р.»

*

Владимир Солоухин. Избранные произведения.

«Олесю Гончару — великому сыну украинской земли с давней любовью.

31. XII. 1974 г.»

*

Виктор Астафьев. «Зрячий посох».

«Дорогим людям Валентине и Олесю Гончарам — с любовью и грустью о нашем прошлом. Будьте здоровы, живите долго ради родной своей Украины.

12. IX. 1988 г. Киев».

*

Юрій Щербак. «Причини і наслідки».

«Дорогому Олесеві Терентійовичу Гончару з любов'ю, повагою, ніжністю і вдячністю.

29. XII. 88 р.»

СТРАХИ РУШДІ В СЛОВАХ І МАЛЮНКАХ

***Будь-який** іранець, здатний чітко викладати думки на папері, має шанс заробити 10 золотих монет вартістю 1500 доларів. Такий приз запропонувала контрольована урядом Організація ісламської пропаганди за краще оповідання про письменника Салмана Рушді.*

Головна умова конкурсу — якнайяскравіше розкрити «стан страху й відчаю, в який впав автор «Сатанинських віршів», дізнавшись про винесення йому смертної кари. Йдеться про проголошений аятоллою Хомейні указ, у якому покійний іранський лідер закликав убити Рушді за видання крамольної книжки.



Автор другого за якістю оповідання отримає 5 монет, третього — 3, а семи наступних — по одному золотому. Років зо два тому в Ірані вже розіграли призовий фонд у 16 тисяч доларів за кращі карикатури на Рушді, змушеного шість років ховатися від мусульманських фанатиків.

І В ІНДІЇ Є «МОРЖІ»

***У більшості** північних районів Індії не бушують снігові заметілі, та різке падіння температури і мрячні холодні дощі щодня нагадують жителям, що на вулиці зараз найсуворіша пора року.*

Однак, що означає зима й близька до нульової температура для прочан-індусів, звичних до ритуальних обмивань у середині січня в священній для них річці Ганг? Примхи погоди для них не перешкода, і ось несподівано в містечку Сангам, де Ганг зливається із Джамною та існуючою в міфології священною річкою Сарасваті, відбулося перше цього року обмивання відразу 400 тис. прочан. Розпочалося воно на заході сонця, тривало всю ніч і закінчилося пополудні. Такий «розклад» купань уклали астрологи, які вираховували за зірками з точністю до секунди час цього ритуалу.

Церемонія проходила в рамках свята «Кумбі-мела»,що триває у індуїстів до кінця лютого, головним епізодом якого і є масові обмивання в священних водах. Вони мають очистити прочан — «моржів» від «налиплої» за минулий рік на їхні душі мирської скверни і дати їм надію на спасіння на небесах.

У крижані річкові води вирушали і старі й молоді, жінки й чоловіки. Не були винятком і молоді матері з немовлятами на руках. Тон купанню задавали, як завжди, святі відлюдники «садху», представники різних сект,які поклоняються богам Шиві та Кришні. Носячи протягом року лише пов'язки на стегнах, ці аскети подавали приклад решті, повністю віддаючись задоволенню занурення в холодні струмені Гангу. Саме в них, за легендою, було колись виплеснуто богами кілька крапель «амріти» — священного нектару безсмертя.

Забіякам скрізь ганьба

Після двотижневого загальнонаціонального розшуку поліція Замбії заарештувала Кастро Чилубу — одного з п'ятьох синів президента Замбії, якого звинувачують у побитті свого охоронця під час святкування Нового року.

Зараз К. Чилуба перебуває у поліційному участку. На нього заведено кримінальну справу. Її буде передано до столичного відділення поліції, котре і займеться її розглядом.

Нинішній скандал — далеко не перший у багатому послужному списку 18-річного Кастро. 20 грудня позаминулого року міський суд Лусаки припинив слідство у справі про заподіяння сином президента вогнепальної поранення 21-річній дівчині. Причиною рішення стали дії потерпілої, яка після кількох місяців роздумів забрала позов і заявила, що не має претензій до звинувачуваного.

Раніше незалежна замбійська преса повідомила про участь Кастро в ресторанних бійках, заподіяння словесних образ, про інші його протиправні дії. Кримінальних справ проти нього не заводили.

ІТАР-ТАРС.

ДЕРЕВА-ВБИВЦІ

***Історії**, від яких холоне душа, відбуваються останнім часом у Кот-д'Івуарі. Звичайні, здавалося б, дерева перетворилися на монстрів, що вбивають людей і тварин. З кінця минулого року в Абіджані та інших містах цієї західноафриканської країни зареєстровано десятки випадків, коли ні сіло ні впало повалені стовбури чавили насмерть домашню худобу, пішоходів на вулицях і водіїв машин, жмакаючи автомобілі на вареницю. Охоплені забобонним жахом івуарійці всерйоз підозрюють чаклунів і відьом у причетності до цього явища.*

Останній такий випадок трапився нещодавно, коли височезна висохла акація з кроною діаметром 30 метрів повалилася на шосе в районі Опугон економічної столиці Кот-д'Івуару. Дерево потрапило якраз на дах «Ситроєна», в якому знаходилось двоє суданців. Рятувальники провозилися добрячі три години, перш ніж змогли визволити постраждалих із полону. Підоспілі на місце таємничої події медики надавали допомогу пораненим, поки ті ще перебували в спотвореній машині, силкуючись запобігти великій втраті крові.

На початку січня мангове дерево в три охоплення зачавило банківського працівника, щойно він покинув контору. Фінансиста повернули до життя, проте він збожеволів. Іншого разу підприємець із Європи мало не загинув під тягарем пальмових гілок, що звалилися на нього, з цілим гроном кокосових горіхів, кожен завбільшки з футбольний м'яч.

За признанням усіх жертв таких «нападів», незадовго до біди вони передчували її, та не могли зв'язно пояснити свій внутрішній стан. Фахівці в галузі окультизму вважають, що все це — типові випадки напускання злих чарів. На їхню думку, ці люди в чомусь дуже завинили і ображені ними вдалися за допомогою до магів. Проте в той же час вони не можуть пояснити, чому дерева падають на безгрішних корів та овечок. Кілька тварин також постраждало від повалених дерев. А біологи пояснюють цей феномен аж надто буденно. Вони вважають, що винуватець «падучої хвороби» — клімат, який у зимові місяці стає відносно сухим, і позбавлені пальми, акації, евкаліпти та інші їхні співродичі, позбувшись вологи, валяться на людей та тварин, які на своє лихо опинилися біля них.

Франс Пресс.

НАШ ТУРИСТ — В ШАПЦІ-ВУШАНЦІ І З ГРАНАТОЮ

(Початок на 5-й стор.)

Правда, наступного дня окремі засоби масової інформації внесли уточнення: контрабандисткою виявилась громадянка не нашої держави, а Росії. Мені це нагадало анекдот про селянина, який на весь базар кричав, що у попа донька — повія.

— Та у мене ж син, а не донька, — спробував захищатись священик.

— А ти піди і поясни це цілому базару, — відповідав хитрий селюк.

Так і в нашій ситуації: мавр свою таємну справу зробив. Не упускає нагоди повправлятися у кмітливості й при інших можливостях. Скажімо, в тому ж березні преса повідомила про спробу майже 40 громадян Таджикистану в'їхати на територію Угорщини з фальшивими паспортами. Тоді ж і на тому ж угорсько-румунському КПП був затриманий житель України, у котрого знайшли дві бойові гранати та 16 патронів до карабіна. Перший факт колеги залишили без коментарів. З приводу другого не втримались, аби не покепкувати.

Наприклад, в одній з центральних газет поруч з наведеними вище інформаціями опублікували карикатуру бравого туриста чомусь у російській шапці-вушанці з валізою в руках, оперезаного гранатами та стрічками патронів, що крокує до митниці. Інша республіканська «новинка» одразу ж запустила в тираж черговий анекдот: «Приїхав бідний українець до Будапешта на екскурсію і, щоб не напав на нього хтось на площі Героїв, прихопив дві гранати. А національний військовий музей вирішив за краще відвідати з власними експонатами...» І так далі, й таке інше.

Українське посольство та представник МВС України в Угорщині генерал-лейтенант Володимир Сірик намагаються впливати на ситуацію. Зустрічаються з керівництвом поліції, представниками засобів масової інформації. Не треба ж усіх міряти на один копил. Активно діє на території республіки Товариство української культури. Прагнуть створити позитивний імідж нашій молодій державі онука Драгоманова пані Наталя, син Семена Панька Сергій, працівники щойно відкритої торгово-економічної місії, представництва «Авіалінії України», Дунайського пароплавства, багато інших наших громадян, що живуть тепер в Угорщині, й, безперечно, кожному з них прикро день у день чути з екранів телевізорів, по радіо, у громадських місцях, зі сцени, читати в газетах не зовсім достовірну інформацію чи просто анекдоти про своїх співвітчизників. Правда, й останні не мали б давати для цього щонайменшого приводу.

На цьому вже хотів поставити крапку. Та раптом диктор угорського телебачення прочитав таке повідомлення: на одній з будапештських квартир відбулась чергова розборка



між кримінальними кланами. Із стріляниною. Поліція знайшла гільзи від вогнепальної зброї, сліди крові. Злочинці з місця події зникли. А на балконі тулились одна до одної від страху троє українських дівчат.

Я теж із острахом чекаю наступних днів. Тим більше, сьогодні — День сміху. Що придумають на цей раз здатні на гостре слово угорські колеги?

Будапешт.

Мал. Артура СУХАНОВА.

Продовжуємо цикл публікацій, в основі яких — бесіда з народознавцем Гарафіною Маковій

Олександр НОВИЙ, *журналіст*

ШАНУЙ ВІТЦЯ-МАТІР

(Початок у номерах за 7, 11, 18, 25 березня ц.р.).

Старенькі вам скажуть: до нерадивого родителя могла зневажливо ставитися громада, його (та ж громада) визначала хоронити на окраїні цвинтаря, де хоронять тих, хто когось чимсь ганьбив, але діти — як би то і сам цісар перед ними був! — непошанівку виявляти не мали. Навіть якби і би такі неньо-мама сказали: «Ні!» Цього було досить. Знали, як підеш усупереч — натягнеш на рід свій дуже велике каміння.

А як той камінь б'є, доводиться бачити часто. От, наприклад: у людей із Полтавщини померла дитина, другу через рік розбила машина. На молитву показує: батечко у цих дітей піднімав руку на свою матір. На догоду дружині, котра гордовито заявляє: «Пила з них кров».

Ми навчили наших дітей, щоб сідали нам на шию. Отож як їм щось не так — уже й поганяють. А візьмімо країни Заходу: дитині чотирнадцять літ — її відправляють на свій хліб, щоб знала життя, пристосовувалась до нього. І не ростуть там павучки-кровопивці на спині родителів, так як ото ввели в традицію ми, готуючи собі гріб з таких діточок передчасно.

Подивіться тільки, що заводять підлітки з батьками. Мати перетворюється у жалюгідну служницю, що не може догодити синочкові чи доньці. А ті своєю поведінкою складають собі мозаїку майбуття, готуючи на ній розмашисті візерунки нещастя.

Знаю молодого чоловіка, що б'є свою маму, знущається з неї як хоче тільки тому, що вона уже не може обробляти город, копати, косити, варити. Не вірить їй і кричить: «Не хочеш!»

Розплата? У молодшого синочка лімфовузли, старша дитина в колонії. Стягує з кореня на своїх нащадків...

Часто невісточки (частіше, як зяті) вчать, наполягають, аби над старенькими знущалися їхні діти.

З Кіровоградщини приїжджає подружжя: в дитини, тільки їй виповнилося п'ять літ, почало всихати тіло, покрутило пальчики на руках, ніжки.

На молитву показує обійстя на рівнинному просторі, глимейкуватий город, хлопчика, що висмикує там морквиночки і викидає, ті далі валяються всохлими. Надходить старенька, шкутильгаюча на праву ногу бабуся, її сльози падають на всохлу моркву.

Чоловік розшифровує ту картину. Якраз коли йому було п'ять літ, батьки переїхали жити до бабусі. Мама незлюбила бабусю, хотіла мати з неї служницю. Бабуся не давалася, сама порала собі клапоть городу, як могла, зберігаючи незалежність та волю. Але куди там! Мати навчала хлопчика кидати в бабусю груддям, кривлятися, висмикувати все, що за бабусиними руками зійде. Бабуся скаржилась батькові (своєму сину), але той малого пестунчика більше любив, як свою матір...

— І хто б таке міг подумати! — резюмує розпачливо, приголомшений такою непередбаченою розплатою чоловік.

Розплата йде в якійсь мірі за подібністю, тож можна зробити грубу систему, класифікацію: ми ліємо бруд на свій корінь — в нас чи в нащадків біда з кишечником (де накопичується і наш бруд). Через нас плачуть старенькі люди — веде до пригод на воді чи коло води. Не хочеться їм через нас жити — буде на родовій лінії самогубець. Запроторили на самотність — комусь із того кореня не обминути тюрми...

КОР.: Ще одне питання, яке може не цікавити тих, хто стає під вінець: батьки вінчальні. Як правило, сьогодні мало хто може розповісти до ладу, хто вони такі, яку відповідальність несуть перед ними молодята, хоча інколи тим «молодятам» трапляється і за шістдесят літ... Хотілося б почути про традиції, які збереглись, як колись дотримувалися їх, як виконувались?

МАКОВІЙ: У Євангелії: «... і лишиш ти вітцяматір, і поєднаєшся ти з чужим тілом, з чужим духом, і станете ви одним тілом, одним. духом». Отже, з двох зробилося одне. Хлопець і дівчина вилетіли з своїх родовідних гнізд, аби створити власне. І над тим гніздом ніби накривкою чи парасолькою стануть вінчальні батьки: свідки їхнього поєднання перед Богом. Як ото хрещені вводять дитину до Христа, вінчальні вводять до Христа нову родину і стають вагомішими за рідних батьків. А що вінець вводить родину до Христа, засвідчує ще й те, що на невінчаних мені йде заборона брати інформацію, не маю права торкатися і долі їхніх дітей.

АЛЕ ЯКЩО невінчаних батьків дитина уже виросла, створила власну сім'ю під Божим благословінням, інформація поступає. Дитина вже ніби відв'язалася від родовідного кореня і стала на свій, заклала нове родовідне дерево. Відтепер наставники — батьки вінчальні, до них виявляється великий пошанівок. У народі їх так і називають: батько, мати.

Чоловіки скидають перед ними головний убір. І чоловік, і жінка при зустрічі цілують вінчальних у руку. Як, до речі, цілували руку і власним батькам.

Запам'ятала з дитинства: аби тато-мама мали сто років, а дитина — вісімдесят, день починався з прохання у них благословіння, цілування їхньої руки. Бо завдяки їм, родителям своїм, увійшли у цю днину, бо саме вони виростили і згодували, довели до справунку (порядку). Навіть, коли приходили на цвинтар, вклякали коло могилки, після заупокійної молитви проказували: «Цілую вам ручку, мій дорогий неню, як колись-те ня благословляли, так і тепер переблагословіт».

Де б діти не були, а перед великими святами (Різдво, Великдень, Йордан, Богородиця) приходили до родителів своїх на цвинтар свічу засвітити, аби не лишити там тата і маму, як сироту. «Інакше тіла їхні у гробі си перевернут, а тобі си переверне все твоє життя», — пояснюють старенькі. Так само приходили і до батьків вінчальних, але на хрест їхній клали зафарбовану у червоне стрічку з дубової кори. З дуба не живого, а втятого, як знак жалоби і вдяки, що були тісно причетними до їхнього життя.

Скільки стрічок на хресті, стільки в покійного є уведених перед лице Господнє родин. Це було мірою поваги, престижу, тому що нерадивого та нечестивого ніколи ніхто не вагувався зазивати у хрещені чи весільні батьки, бо переходить на похресника чи на молоду родину.

Благословіння у вінчальних просили перед Різдвом, Великоднем — як ішли перед цими святами до святого причастя. У самі свята приходили з калачами, пасками. Би діти здоровими родилися росли, худібка велася, би добре гараздувалося і влітку, і взимі, дороблювалося до маєтку.

За те, що вінчальні батьки вводили молоду родину до Христа, **на весіллі їм дарували** чотири величезні **калачі. Калач символізує життєве коло, живіт, життя взагалі. Чотири — аби множилася** тота символічна сила.

Бачу тепер, що ті чотири калачі дійсно відіграють досить ваговиту роль. Якщо не подаровано їх вінчальним батькам, до родини учащають біди. Коли вінчальні уже в землі, на молитву відбиває ритуал: покласти на роздоріжжі, де є хрест, чотири калачі на рушникові, а потім якомусь бідакові чи першому подорожньому подарувати, мовлячи: «Простіть нас, тато-мамо, що свиньми перед вами були. Даєм страдницькій душі (іншій душі), щоби до лиця вашого донесла».

Мов розтинається замкнений круг, наступає полегшення у родині.

Зараз увійшло модою замість калачів дарувати торти, аргументуючи: то теж хліб. Так, хліб. Але там нема обруча, переплетеного у три пасма, згладжуючого прірву між добром і злом, налагоджуючого життєву дорогу, а що даєш, як ми уже знаємо, те тобі воздається. Торт, як не дивно, програмує стремління до солодкого споживацького життя.

Якщо весільні батько-мати зістарилися в самотині, їх дозирали, як своїх рідних, опікувалися ними до останньої днини, а то й хоронили. Молилися за спокій їхньої душі, бо вони є фундаментом родини і не відмите їхнє зло звідти перетікало більше, аніж від рідних.

Якщо вінчальні батьки ще когось вінчали (могло бути й до десяти-п'ятнадцяти пар), то ці родини між собою були як рідні брати чи сестри, стояли одна за одну горою, в урочисті години збиралися у вінчальних батьків разом. Кликались між собою кумами.

КОР.: Зараз дуже часто молоді люди не те що не йдуть за батьківським благословінням перед одруженням, а й навіть не доводять до відома батька-матір, хто буде їхньою половиною. Чи не криється в цім небезпека для їхнього майбуття, родини?

МАКОВІЙ: Це є страшно. В народі був прекрасно розроблений ритуал батьківського благословіння, коли молодого (молоду) до вінця випроваджували з хати. На покуті, під іконами, ставши на лаву, мимо якої тричі проходив увесь вивід (би життя було довгим), тато-мама, тримаючи калач, цукор, хрест, свічу на подушці, торкалися тим всім доньчиної чи синової голови, чим ніби відштовхували своє пташеня на нову дорогу. Без цього відштовхування, — скажуть вам старожили, — дорога петляє. Цим вони передавали своїх діточок новим батькам.

Навіть якщо померли батьки, то там, на цвинтарі, просили у них благословіння.

Ось красномовний випадок: із Сторожинця (містечка на Буковині) приїхав чоловік: у чотирнадцятилітнього сина пухлина мозку. На молитву показує цвинтар, могилу. І інформація: не попросив у батька благословіння перед своїм одруженням. Чоловік:

— Та він похоронений аж у Донецьку, маму кинув, ми не підтримували з ним ніяких стосунків, вже аж недавно я пішов-таки подивитись.

Кинув маму, не кинув — він був батьком, подарував життя. А вчинкам його — суддя на небі. Дитина повинна була дотриматися відповідного, визначеного космосом порядку: відривалася від родовідного дерева (матері-отця), засаджувала у землю уже свою віть, то мала батьку-матері віддати належне. Без батьківського благословіння не вирушали навіть у недалеку дорогу, а це йшло створення уже нового, відособленого гнізда.

Батьківське благословіння — оберіг, доброзичливе вітання, великий захисток на дорозі судьби, споріднення духу і крові. Якщо ми зігнорували ним — то так само, якби зігнорували корінням, й це покара.

БУЛО, що й не дозволялося за моральними принципами батьку-матері давати благословіння: коли з них хтось був гультяй, п'яниця — би те зло на нову родину не перейшло. Але це визначала громада. Жінці, що зганьбила свій вінець, не дозволялося класти на голову дитині своїй вінчик: не буде мати щасливого життя.

КОР.: Ще запитання: зараз діти рідко просять прощення у батьків, виряджаючи їх у останню дорогу. Часто, як мені відомо, не виконують заповіти на обрядовості, як би того хотіли батьки. Мовляв, або дорого, або клопітно, тим більше, що й інші так роблять, можем і ми...

МАКОВІЙ: Атеїзм приніс град бід у родини. Аби не втратити роботу, посаду діти часто ламали батьківський заповіт похоронити за церковним обрядом: щоб відспівав священик, запечатав гріб, поставили в узголов'ї хрест...

Не зробили цього — ставлять передчасний хрест собі. І виправдання: «Знаєте, така була держава, такі були часи...» — тут не діють. БАТЬКІВСЬКИЙ ЗАПОВІТ ЩОДО ЦЬОГО — СПРАВА СВЯЩЕННА!

Неопечатаний гріб, нема хреста — незаспокоєну душу на цвинтарі, з того, що бачу, мучать нечисті духи, притягують до могили поганих нащадків. Буває, що душа мандрує зі своїми кураторами, полює по дому...

Жінка із Сумщини: один син — каліка, другого вбили в армії, третій — п'яниця.

— Що стільки горя на одну голову?! — плаче.

А на молитву показало на цвинтарі коло могил двох плачучих старенькихх, котрі тримають надсильно на плечах кам'яні брили. Вийшло на те, що батьки цієї нещасної жінки в минулому посадові люди, за переконанням — атеїсти, і чути не хотіли вмовляння бабусі-дідуся покласти їх, як вони казали, в порядок перед Богом. Несуть розплату онуки, що мали честь піти генетично в недобрий корінець.

Ще приклад: приїхала із Донеччини жінка. Теж горе, біда. А причиною стала ніби дрібниця. Коли хоронили батька, через своє переконання не зайшла на відспівування у церкву, не брала участь через це у ритуалі останнього цілування. І ось в останнє поцілувала сина...

БІДИ великі ідуть, якщо діти чомусь не потрапляють на похорони своїх батьків, не проводжають їх у останню дорогу. Навіть якщо не проводжають бабусю-дідуся: третє покоління, як уже зауважувала з того, що бачу, зв'язане ще тісніше. Якщо по вінчанню не йдуть поклонитися до тата-мами, діда-баби на могилу, особливо коли ті похоронені у рідному селі, місті.

Знову приклад: в п'ятнадцятилітнього хлопця біда з нирками, уже інвалід... Жінка винує лікарів: не правильно спочатку визначили діагноз, не те пішло лікування. А на молитву показує її малою на руках літньої невисокої жінки, котра пасе вівці. Відтак змальовує під вінцем, у весільному платті. Бачу ту жінку коло могили.

— Там похоронена бабуся, котра мене росла, а плаття дійсно було саме таке.

Та справа не в платті, справа в тім, що коли вона була у платті, мала піти поклонитися бабусі, котра її росла. Та молодичка, як не дивно, на цвинтар до своєї вихователькі, котра її леліяла і любила дуже, і зараз не вчащає.

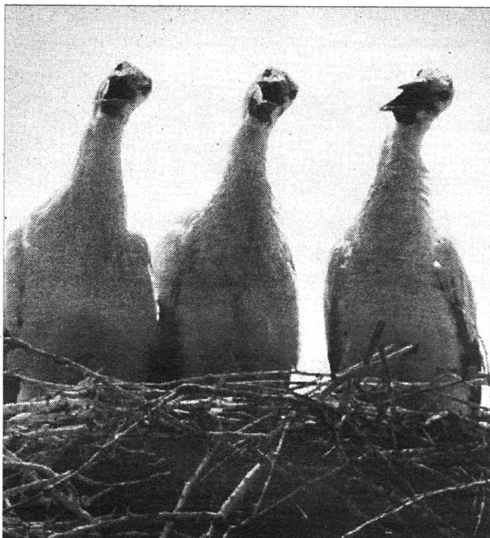
Зустрілася з каліцтвом дитини ще й від такого: батько покинув сім'ю, одружився на іншій жінці, відрікся від своїх дітей. Одна дочка мирно сприймала все це: «Життя, хай Господь його судить», а інша — де стрічала — кричала на нього, кляла, судила. А коли помер — не прийшла на похорони. Останнім цілуванням у церкві суд над своїм вітцем не зняла. На дитину звалилося дерево, покрутило усю, як її крутило від злості. А тато, мов на постелі, в могилі перевертається, крутиться і кличе: «Дочко... Дочко...»

КОР.: Значить, не можна засуджувати батьків?

МАКОВІЙ: Навіть якщо батьки були би алкоголіками, валялися попідтинню — дитині, з того, що бачу, не дається права на суд. Зошит відгуків розплатою за це ряснить.

Один із них — село Мамалига Новоселицького району на Чернівеччині. Жінка пише: «Люди добрі, ніколи не засуджуйте вчинків своїх батьків. Я за суд свого тата маю велике горе. Усе, що розказано мені почерез молитву — як тато чинив, як чинила я, то є чистісінька правда».

А правда була така: тато став зраджувати. Дочка вислідила мамину суперницю і побила її. Зрада — смертельний гріх. Перетягнула на себе у помноженому вимірі із свого тата. Гине.





Христофор ГРУША

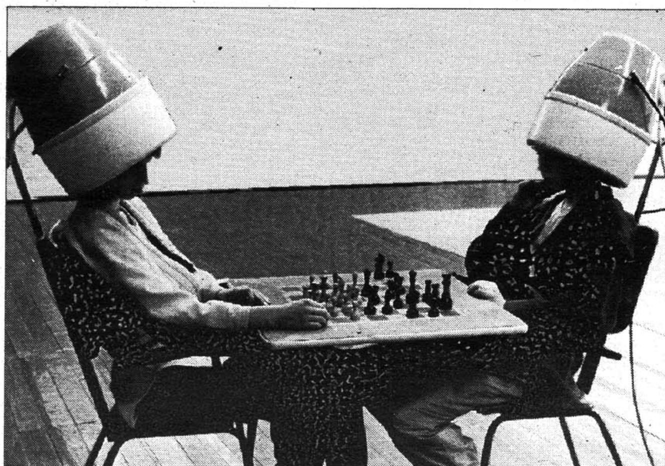
СМІХ ПОДОРОЖЧАВ, І ЦЕ ДОБРЕ

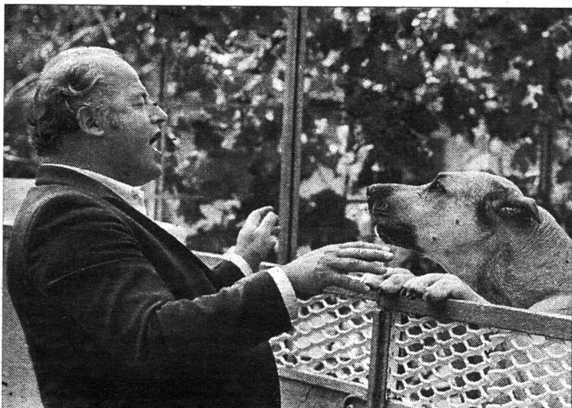


Раніше все було дешевшим, і сміх також. Хихикалося запросто, й ходити за цим добром далеко не треба. Згадаєш Микиту Сергійовича або Леоніда Ілліча — і вже тобі добре. А нині спробуй згадати ... ну, хоча б ... та кого не згадай — не смішно. А хочеться. Аж вуха в'януть. Але — дефіцит. І так вже радієш, коли натрапиш десь на щось таке. Ось недавно до редакції завітав головний інженер якогось зовсім неголовного господарства. Прийшов зі скаргою на районне начальство. З інженером був високий парубок з великими кріпкими лапами. І, зауважте, пристойно підстрижений. Ну, думаю, раз той — інженер, то цей — тракторист. Сів він собі в куточку, мовчки слухає, киває. А очі ясні-ясні, умиротворені, немов щойно похмелився. Але ні, не схоже. Я не втерпів. Ви хто, питаю, такий? Я, каже, батюшка. Як?! А отак... І що ж, питаю, оцей інженер — ваш парафіянин, чи що? Та ні, у мене парафія зовсім в інших краях, ми на вулиці розговорилися, от і прийшли разом, чому ж не підтримати доброго чоловіка?

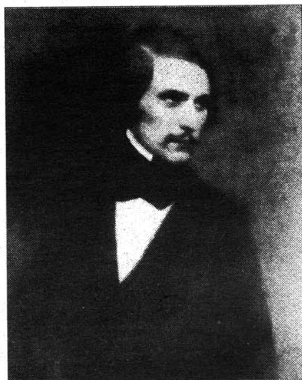
Ми з батюшкою якусь мить дивились одне на одного, а потім засміялися — легким, довгим і радісним сміхом, отак, можливо, сміються горобці або пси, або яка інша одухотворена живність сміється, не маючи нічого на увазі, ні зла, ні насмішки, і як люди вже давно сміятись розучилися. І навіть інженер повеселів, хоч це було єдине, чим ми йому допомогли того дня.

Фото Валерія ІНЮТИНА, Олександра КРЕМКА, Василя БАБУХА.









«Богдану Залеському.
(Вторая половина февраля 1837. Париж).
Дуже-дуже жалко, що не застав пана земляка дома. Чував, що на пана щось напало — не то соняшныця, не то звійныця (хай їй прыснытся лысый дидько), а тепер, спасибо богови, кажут, начейто пан зовсим здоров. Дай же боже, щоб на довго, на славу усій козацькій землі давав бы чернецького хлиба усякій болизни и злыдням. Та й нас бы не забував, пысульки в Рым слав. Добре б було, коли б сам туды колы-небудь прымандрував. Дуже, дуже блызький земляк, по серцю ще блыжчый, чим по земли.
Микола Гоголь».
(Оригинал письма хранится в библиотеке Ягеллонского университета).

Микола ГОГОЛЬ: «ОН НАШ, ОН НЕ ИХ, НЕПРАВДА?»

1 квітня — день народження Великого Письменника

М**и зачитуємось «Одіссеєю» й «Іліадою» Гомера, чи сонетами Шекспіра, чи «Тихим Доном» Шолохова, і нас не хвилюють дискусії літературознавців про те, чи й були такі письменники на світі або чи справді автором одного з найвидатніших романів XX століття був-таки Шолохов. Читача найперше цікавить твір як літературне явище, а життя його автора — то непрочитана книга. Те ж саме читаємо й про Миколу Гоголя, легенди про творчість та життя якого складають не один том. Згадаймо хоча б його знамениті «Мертві душі». Ось М. Гоголь описує загальновідомий стрімкий рух трійки швидких коней. Це мчить крізь віки сама Русь! Але хто ж сидить у тій трійці? Павло Іванович Чичиков!

«Что он не герой, исполненный совершенств и добродетелей, это видно. Как же он? Стало быть подлец? Почему ж подлец, зачем же быть так строгу к другим? Теперь у нас подлецов не бывает, есть люди благонамеренные, приятные, а таких, которые бы на всеобщий позор выставили свою физиономию под публичную оплеуху, отыщется разве каких-нибудь два, три человека, да и те уже говорят теперь о добродетели. Справедливее всего назвать его: хозяин, приобретатель. Приобретение — вина всего; из-за него произвелись дела, которым свет дает название *НЕ ОЧЕНЬ ЧИСТЫХ*».

«Мертвые души».

Отже, Русь — стрімка трійка, а керує нею негідник? Що ж він мав на увазі, той Гоголь?

* * *

У листі до Михайла Максимовича в грудні 1833 року Микола Гоголь пише: «Туда, туда! в Киев! в древний, в прекрасный Киев! Он наш, он не их, неправда? Там, или вокруг него, деялись дела старины нашей... Да, это славно будет, если мы займем с тобой киевские кафедры. Много можно будет наделать добра.

А новая жизнь среди такого хорошего края! Там можно обновиться всеми силами. Разве это малость?»

У багатьох публікаціях (навіть наукового характеру) слова «он не их, неправда?» відсутні. Бог його знає, що він хотів сказати, той Гоголь? Кого мав на увазі?

* * *

«Гоголь сам — лучший свой биограф», —відзначав один з перших дослідників життя Письменника Пантелеймон Куліш. Тобто відповіді на запитання, що виникають під час читання Гоголівських текстів, належить шукати в самому Гоголі — в його епістолярній спадщині. «Если бы были напечатаны все его письма, — продовжує Пантелеймон Куліш, — то не много нужно было бы прибавить к ним объяснений для уразумения истории его внутренней жизни».

Сьогодні видано практично все листування Миколи Гоголя. Перегорнемо ці сторінки. Можливо, нам відкриється хоча б частина Гоголівської правди?

* * *

«Я решился собрать все дурное, какое только я знал, и за одним разом над ним посмеяться», — писав М. Гоголь В. Жуковському про «Ревізора». А після публікації і «Ревізора», й «Мертвих душ» в листі до В. Бєлінського: «Как же вышло, что на меня рассердились все до единого в России? Этого покуда я еще не могу понять. Восточные, западные, нейтральные — все огорчились. Это правда, я имел в виду небольшой щелчок каждому из них...»

Дискусія про зміст Гоголівської творчості не змовкала ні при його житті, ні після. Особливо ж активна боротьба «за Гоголя» настала за радянських часів. Ще за життя Й. Сталіна побачила світ книжка Д. Іофанова «Н.В. Гоголь. Детские и юношеские годы». Літературознавець А. Деменьєв опублікував у журналі «Звезда» розгромну рецензію на цю книжку. Що ж так роздратувало російського критика? «Чрезвычайно раздувая и преувеличивая значение детства и юношеских лет в идейном развитии Гоголя, в становлении его творчества, Д. Иофанов совершает очень серьезную ошибку. Выходит, что Гоголь сложился в основном еще в ранние годы — на Украине... Д. Иофанову невдомек, что такого рода «концепции» объективно играют на руку украинским националистам. Известно, что последние... утверждают, что все лучшее в Гоголе связано с Украиной, а все худшее идет от России...»

Антагоніст М. Гоголя В. Бєлінський у своїх статтях про творчість Письменника визнавав: «Как малороссу, г. Гоголю с детства знакома жизнь малороссийская... Не оставляя своей любимой, своей прекрасной, своей ненаглядной Малороссии, Гоголь пошел искать поэзии в нравах среднего сословия России. Описывает ли он красоту своей родины, своей возлюбленной Малороссии — это сын, ласкающийся к обожаемой матери! Помните ли вы описание безбрежных степей днепровских! Какая широкая, размашистая кисть! Какой разгул чувства! Какая роскошь и простота в этом описании! Черт вас возьми, степи, как вы хороши у Гоголя!»

О. Пушкін, послухавши читання Гоголем «Мертвих душ», зізнався щиро: «Господи, как грустна наша Россия!» Особливо відверто про російське життя М. Гоголь розповідав у листах М. Погодіну: «Не житье на Руси людям прекрасным». «Вовсе не губерния, и не несколько уродливых помещиков, и не то, что им приписывают, есть предмет «Мертвых душ». Это пока еще тайна, которая должна была вдруг, к изумлению всех... раскрыться в последующих томах...» — обіцяв М. Гоголь в листі до О. Смирнової.

* * *

Ще сучасники відзначали, що життя М.Гоголя, його вчинки майже завжди супроводжувались таємницями, непередбачуваними поворотами.

«Я совершу! Жизнь кипит во мне. Труды мои будут вдохновенны», — писав М.Гоголь у перші роки свого життя в Росії. А в кінці своїх днів у листі до В.Бєлінського втомлений М.Гоголь вимушений визнати: «Моя ошибка в том, что я мало обнаружил русского человека, я не развернул его, не обнаружил великих родников, которые хранятся в его душе...»

Розчарування в Росії призвели до того, що М.Гоголь вимушений був жити останні роки свого життя за кордоном.

* * *

«Вы говорите: «Спуститесь в глубину души вашей и спросите, точно вы русский или хохлик?» — писав М.Гоголь до О.Смирнової. — Если так, то на этот счет скажу вам только, что знаю: что это до сих пор неразрешимая загадка... для меня. Знаю только, что меня подозревают в двуличности или какой-то Макиавелевской штуке... сам не знаю, какая у меня душа, хохлацкая или русская. Знаю только то, что никак бы не дал преимущества ни малороссиянину перед русским, ни русскому перед малороссиянином. Обе природы слишком щедро одарены Богом и, конечно, как нарочно, каждая из них порознь заключает в себе то, чего нет в другой, — явный знак, что они должны пополнить одна другую».

Донька О.Смирнової записала в щоденнику розповідь М.Гоголя про знайомство з її матір'ю — видатною жінкою з кола О.Пушкіна, В.Жуковського, М.Лєрмонтова: «Когда она увидела меня... она сказала: «Наконец-таки пришли! Ведь и я хохлачка, и я помню Малороссию. Мне было всего семь лет, когда я уехала на север, на скучный север, а я все помню и хутора, и малороссийские леса, и малороссийское небо, и солнце. Поговорим о родном крае. «Александра Осиповна прочитала мне малороссийские стихи».

О.Смирнова теж намагалась зрозуміти Гоголя-письменника. Вона писала йому: «У Ростопчиной при Вяземском, Самарине и Толстом разговорились о духе, в котором написаны ваши «Мертвые души», и Толстой сделал замечание, что вы всех русских представили в отвратительном виде, тогда как всем малороссиянам дали вы что-то вселяющее участие, несмотря на смешные стороны их».

* * *

У березні 1952 року в «Правді» — тоді відзначалось сторіччя від дня смерті Великого Письменника — О.Корнійчук писав: «Український народ буде вічно вдячний великому російському письменникові Гоголю за його ніжну і полум'яну любов до України, до її дум і пісень, до її чарівної природи».

* * *

«У Гоголя прудкий хід на недосяжні височини артизму, та на тих височинах заворот голови, внутрішнє роздвоєння, чорні сумніви і упадок у дебрі містицизму, — писав Іван Франко, роздумуючи над питанням «Чому М.Гоголь «відмовлявся» писати українською мовою?». — Які були причини такого кінця Гоголевої кар'єри, різні різно пояснюють, та все-таки серед тих причин важне місце займає відчуження геніального українця від рідної мови, та його болюча внутрішня трагедія...»

М.Гоголь був фанатично відданий наміру стати письменником. Українська мова була заборонена в Російській імперії (укази Петра І, Катерини II, антиукраїнська діяльність сучасника М.Гоголя В.Бєлінського...), тому у Письменника вибору не було. Він вимушений був творити свої шедеври мовою імперії, де «від молдаванина до фінна на всіх язиках все мовчить» (Т.Шевченко).

* * *

Біографія М.Гоголя до цього часу не написана. Хоча, як зазначає І.Дзюба, ще до 1912 року бібліографія праць про М.Гоголя налічувала понад дві тисячі назв. Літературознавці вважають, що й ближчим часом повного опису життя М.Гоголя очікувати не слід.

Чи не через оті Гоголівські таємниці, розгадки яких, очевидно, не буде ніколи?

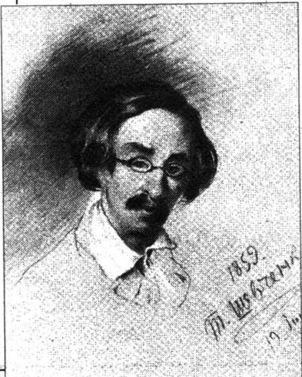
Але йти до Гоголя треба. Не лише для того, щоб причаститися Великою Літературою.

Скільки років мовлять у нас про видання енциклопедичного словника Миколи Гоголя, такого, як Шевченківський словник (двотомник)? Вихід у незалежній Україні такого енциклопедичного довідника був би найкращою відповіддю тим, хто прагне довести неукраїнськість Великого Письменника.

* * *

Малоросія дала Російській імперії генія, який показав світу, що там, де немає свободи, панують «мертві душі». Хіба це не є кращим доказом його синівської любові до Вітчизни — України?

В. А.



На знімках: Микола Гоголь (єдине відоме фото), О.Смирнова, М.Максимович.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

А де твої очі, Адаме?

Кілька непричесаних думок про еротику і політику

Я *КОСЬ учасниця телемосту СРСР—США на запитання:« Як у Радянському Союзі із сексом?» відповіла: «У нас сексу немає». Як кажуть, грудьми кинулася на амбразуру, вважаючи, що у такий спосіб вона захищає честь держави, а, отже, робить політику.*

Необережно було з її боку отак узагальнювати особистий досвід, але нема на то ради, якщо груди не знаходять іншого застосування. Ота пані чи панна в одному мала цілковиту слушність: політика й еротика завжди були, є і будуть поряд. Чи не тому політику й називають другою древньою професією? А щодо першої древньої, то в часи древні, як відомо, високоосвічені і впливові гетери правили бал не тільки в постелі. Нинішнім секретарочкам-референточкам далеко до славних попередниць (ні в якім разі не хочу кинути тінь на честь професії, йдеться про тих, що виконують подвійну роль), але й вони теж роблять погоду у біляполітичних кулуарах, щоправда, уже таємно. Втім нічого таємного, здається, на світі уже немає. І нині в українських газетах (далебі порнографічного спрямування!) можна прочитати, скільки коханок мали відомі політичні діячі, зокрема й американські президенти. Не обминули увагою й нинішнього. Не випадково, гадаю, Жириновський усіляко створює собі імідж еротомана-геракла...

Не без огиди споглядаю продукцію з порнографічним душком, але... не маю ностальгії за старими добрими часами. Бо те підпілля, у яке було загнано Ероса, не було цнотливо чистим. Ми перейшли від однієї крайності («в Радянському Союзі сексу немає») до іншої: спрацював маятник.

У моїй журналістській практиці була унікальна історія. Згорьований батько — літній чоловік із провінційного містечка прийшов скаржитися до редакції на трьох хлопців, які збезчестили його єдину доньку — дев'ятикласницю. Батьки усі роки день у день водили доньку до школи й приводили додому. Лише одного разу подалися до поліклініки й донька на дві години залишилася сама. І вона запросила до себе одноклaсників. «Забава», як з'ясувалося, була цілком добровільною. І батьки дівчини, і батьки хлопців ніколи не говорили із своїми дітьми на делікатні теми. І вчителі також не говорили. А тим часом школярі передавали з рук в руки «Баню» і на перервах читали підкреслені червоним олівцем абзаци із класики. І хтозна, де і коли Ерос є небезпечнішим: у підпіллі чи на свободі...



Які очі — такий світ. Людина з міцним моральним хребтом витримає будь-яку інформаційну ношу й не зігнеться, не зламається. Священникам нагадую, що на еротику надибуємо навіть у Святому Письмі. «Пісня пісень» є взірцем високої алегоричної й еротичної поезії:

«Які ж бо гарні твої ноги у сандалях,
дочко княжа!
Круглота твоїх стегон, неначе ланцюгові кільця,
робота рук мистецьких.
Пупок твій — кубок круглий,
вина замішаного в ньому не бракує.
Лоно твоє — ворох пшениці,
оточений лілеями навколо...»

«Бог, створюючи жінку, думав не тільки про тіло Єви, а й про душу Адама», — писав 1990 року львівський часопис «За вільну Україну», відгукуючись про першу виставку еротичної фотографії. Заініційована фотомайстром Міжнародного класу Романом Бараном, ця виставка була відповіддю на фотознімки у популярному американському журналі «Плейбой», який удостоїв увагою наших красунь (дівча притискається оголеними грудьми до вождя світового пролетаріату і інші порноперли). Ці ж фотомоделі на виставці були показані як взірці істинної одухотвореної краси, яка не руйнує душу Адама. Які очі (у фотомайстра) — такий світ.

Минуло трохи більше п'яти років і «Плейбой» друкує на розвороті знімки української красуні киянки Вікторії Здрок. Фотомайстер із Філадельфії Олесь Солодовій надіслав журнал своєму колезі Роману Барану разом із відгуком у пресі США і Канади. Ось відгук, опублікований в канадському сатиричному журналі «Оса»:

«...Як панна Здрок відважилася на такий крок? Зробила із свобідної волі, для вияву своєї сексуальності, і нема чого встидатися своєї краси. Хай феміністки думають, що хочуть, — каже Вікторія репортерові. Вікторія заявила, що народилася і виросла в Києві, любить французьку поезію, знає п'ять мов. В Америці вона скінчила за два роки коледж, а тепер студіює юридичні науки і соціологію. Вона приїхала до Америки на стипендію. А «Плейбой» написав, що я приїхала до Америки ... «з Росії з розумом»? Як це розуміти? Чи Київ — це Росія? Чи ці, що з України, приїжджають без розуму? Помістили її знімку з президентом Совєтського Союзу Горбачовим. А де ж був наш Кравчук? Хіба посоромився б сфотографуватися з гарною дівчиною?»...

З огляду на взаємовпливи еротики і політики автор статті нагадує, що «Плейбой» — «це не бульварний журнальчик, який показує голих дівчат і пише про секс. Журнал має більший наклад, ніж усі наші видання в Україні і діяспорі разом узяті. (...) «Плейбой» вміщує виступи визначних американських діячів, навіть колишній президент Картер друкувався у цьому журналі. Але — набік світову політику! Я хочу знати, чиє то неприкрите тіло надрукували у «Плейбої»? Якій країні воно належить — Україні чи Росії? Хто завдав нам політичної шкоди»?



Розглядала відверті знімки Вікторії і не могла співставити її з іншими плейбоївськими дівчатами. Прекрасні лінії оголеного тіла тримають в собі якусь іншу сутність, її обличчя світиться розумом, а не хтивістю. Те ж саме сказав мені і Роман Баран:

— Фотограф, який знімав дівчину в стилі «Плейбою», не зміг зробити її гіршою, не зміг зіпсувати. Вона вихована інакше. Розумна, духовна, у ній немає нічого дешевого. Це — найкраща фотомодель, яку віднайшов за останні роки «Плейбой». І до Америки дівчина подалася не по еротичну свободу, а навчатися. Зуміла пробитися туди через Горбачова. Мені боляче і сумно за тих дівчат, які продають нині своє тіло як товар за кордон. Один еротоман приводить їх до мене знимкувати, а потім робить на них бізнес. Страшно буває дивитися на сучасних жінок. Їм перестали робити компліменти. А вони хочуть використати свій скороминучий шанс — красу, молодість...

Адаме, це твоє ребро — відомо. А де твої очі нині?

Львів.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

Криса, криса, ти моя Лариса...

С *ТВЕРДЖУЮТЬ, наче у Дніпропетровську нині двісті тисяч гризунів — щурів та мишей. І що разом вони з'їдають щодня не менше шести тонн біомаси, яку знаходять на смітниках, у підвалах. А щурам постійно гризти щось треба не лише, аби не померти з голоду. Якщо зуби пацюка застоюються без діла бодай тиждень, вони виростуть до таких розмірів, що рот уже ніколи не закриється. Оскільки щур за три роки плодить до півтори тисячі щуренят, то уявіть, чим це загрожує, якщо з гризунами не боротися...*

А заговорити на цю тему спонукали несподівані публікації двох провідних газет міста. Спочатку в молодій бідовій газеті «Дніпропетровськ» з'явилася замітка «Щури з унітазу». Зрозуміли? Так, через унітази щури проникають у квартири на будь-який поверх. Були нібито такі випадки. З печальними наслідками: голодні гризуни нападали в квартирах на людей. Газета і надрукувала замітку для того, щоб застерегти земляків від небезпеки.

Публікація приголомшила дніпропетровців, викликала обурення: навіщо лякати людей? Листи в редакцію на зразок «Тепер через вас наша сім'я ходить на відро» — ще ще гумор. Інші категорично зажадали спростувати або авторитетно підтвердити цей жах, інакше «За таке треба й морду бити». Журналісти «Дніпропетровська» змушені були звернутися за роз'ясненнями в санітарні служби. Там не заперечили, що «описане трапляється, і навіть нерідко». У підвалах багатьох будинків не просихає багно, на багатьох подвір'ях бруду по коліна, от сюди з берегів Дніпра і переселилися пацюки. А якщо перебірливий щур, який гнилого їсти не стане, не знаходить поживи у сміттєзбірниках, то «його не зупиняє висота труб, щоб проникнути в житло».

Аби хоч трохи вгамувати розтривожене населення Дніпропетровська, інша тутешня газета «Наше місто» повідала землякам історію, котра сприймається неймовірною.

Жив-був бомж на прізвисько Карась. Колись він за неправедні вчинки тричі чи й більше відсидів, кінець кінцем з цим ділом зав'язав, та куди податися? Сім'ї і хати катма, на роботу без прописки не беруть... І бездомний Карась на околиці міста знайшов напівзруйновану хатину, справив новосілля, а жити став з того, що наймався вантажником на тих підприємствах, де був попит на спеціалістів даної професії.

Минали дні, безпросвітні і противні, якось, очунявши після чергового запою, Карась філософських дійшов висновку, що отак бездарно жити досить, відтак краще не похмелятися, а повіситися.

Знайшов мотузку, прив'язав до якогось гачка над дверима, вліз на розхитаного стільця і уже голову встромив у петлю, коли в кутку щось запелестіло і запищало. Карась знав, звичайно, що то щур — звик жити з клятими гризунами по сусідству. І в даному разі Карась просто не забажав, аби пацюк став свідком його самогубства. Отож і озирнувся нагримати на звіра. Та тільки рота роззявив і закляк очима: щур просунувся з нори з зелененькою купюрою в зубах...

А далі сталося зовсім дивовижне. Гризун підбіг до стільця, на якому стояв Карась, і поклав перед ним справжнісіньку американську банкноту — сто доларів. Не спіши, мовляв, чоловіче, на той світ. Тут можна було або збожеволіти, або в Бога повірити, але Карась зрозумів одне: вмирати не варто, коли такі гроші валяються під ногами. Схопив зелененьку і помчав в обмінний пункт валют.

Отож на роботу Карась не пішов, зате скуплявся пів дня. Вперше у своєму житті для закуски нивибирав делікатесів. Не забув і про свого нежданого «кредитора» — розкошелився на кілограм пряників.

Їв-пив Карась наодинці, співаючи усіх, які знав, пісень, два чи три дні почувався як у Бога за пазухою. А коли припаси вичерпались, угледів, що пряники щезли, та на їх місці лежала уже п'ятдесятидоларова купюра. Радість не відняла у Карася розуму з кінцями, і він назвав в подяку щура Ларисою — ім'ям свого єдиного, ще шкільного кохання, — і купив пряників на цей раз коробку справжнісіньких цукерок. За що через кілька днів одержав сто доларів однією купюрою.

Отак збагнув Карась, що життя дійсно може бути малиною. Дозволив собі навіть обнову справити з одягу і взуття, якось посидів у ресторані, навіть зрідка скуплявся не в рядовому гастрономі, а у валютному чи комерційному. Не біда, що часом за печиво, цукерки та м'ясце Лариса розплачувалася не американськими доларами, а німецькими марками.

Розкошував же він і далі винятково одинаком, зберігаючи в глибокій таємниці від колишніх корешів, звідки гроші гребе. Та тільки скнарість, як відомо, згубна. Бо кореші-побратими, зустрічаючи казково зодягненого «фраєра», який уже й знатися з ними не хоче, почали мислити: де ж це він натрапив на золоту жилу, чи не можна і нам там поживитися?

І один з приятелів на оригінальне прізвисько Шнир, який у свій час Карася прийняв у компанію, врешті-решт «розколов» його. Напросився у гості, а коли добряче випили, розчулений Карась не втримав язика за зубами.

— А ти шматок сала кинь до нори, і сам усе побачиш...

Так безславно закінчилося існування Карася. Чому було не мовчати, як йому і належить — як риба? Бо Шнир швидко зметикував, що щур же не сам долари малює. Шнир миттю задушив Карася, а сам, зламавши підлогу, знайшов те, що шукав: прогризеного портфеля типу «дипломат». Ось тільки виявилося в ньому лише кілька купюр. Чи то щур надто щедро розплачувався з Карасем за ласощі, та факт залишається фактом: Шниреві вистачило на один раз випити.

І того ранку, коли Шнир, жбурнувши спересердя в куток порожнього портфеля, ладен був повіситися, на порозі з'явилися нежданi гості — троє дебелих молодиків. Дипломат, набитий доларами й марками, лежав тут, ясна річ, не з дореволюційних часів. От і навідалися власники прихованого скарбу за своїм... І за нечуване самочинство щура-крадія розквитатися випало Шнирю. Життям, звичайно.

Що сталося з винахідливим щуром, газета «Наше місто» не повідомляє. І якщо свою сенсацію вона видрукувала з поміткою «Хочете — вірте, хочете — не вірте», то газета «Дніпропетровськ» навздогін ще раз всерйоз повернулася до теми і написала, що від підступних щурів хорошого марно чекати. І що коли справді якомусь Карасю неймовірно повезло, то це виняток. Адже останнім часом у підвалах міста від щурів загинуло кілька сплячих бомжів. І тільки ці факти, мовляв, міліція засвідчує авторитетно.

Дніпропетровськ.

Фортеці України: Кам'янець-Подільська

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

«ПОЕМА, ВИРІЗЬБЛЕНА ІЗ ГРАНІТУ»

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ *розташований в центрі трикутника: Росія, Австрія, Румунія.*

Саме географічне положення цього кутка української землі й визначило його місце в нашій історії. І тому поява тут фортеці — явище цілком закономірне.

Перша згадка про неї відноситься до 1374 року, коли краєм володів литовський князь Юрій Коріатович. Хоча археологічні дослідження переконують у тому, що фортифікаційні укріплення в цьому місці існували ще в часи України-Руси.

1430 року Кам'янець-Подільський переходить під владу Польщі і стає найбільшою її південно-східною твердинею на шляху татар і турків. Фортеця вважалась неприступною для ворога. Та все ж турки 1672 року здобули Кам'янецький замок і тримали його майже три десятиліття. Після цього поляки повернули фортецю у свої володіння. За Росії (з 1793 року) Кам'янецька фортеця була скасована і використовувалась не у військових цілях, а як в'язниця.

Будівництво та розширення фортеці на Смотричі пов'язані з іменами архітекторів та інженерів Камілуса та Іова Претвича. В час «турецького періоду» замкові башти отримали характерні сходові конічні завершення. Територія фортеці займає площу в п'ять гектарів і має форму багатокутника. В ній одинадцять башт. Одна з них має всередині колодязь глибиною сорок метрів, що дозволяло захисникам бастіону тримати оборону протягом тривалого часу і забезпечувати себе питною водою. Є тут Папська та Кармалюкова башти. Імена їм дані у зв'язку з матеріальною допомогою Римського папи Юлія II на будівництво фортеці та з ув'язненням Устима Кармалюка, відомого діяча нашої історії.

Взагалі Кам'янець-Подільська фортеця настільки продумано спланована й побудована, що захисникам її майже завжди вдавалося втриматися, навіть з переважаючими силами ворога. Крім того, вона є шедевром фортифікаційного будівництва в Україні, тому охороняється державою. З перехрестя, де в минулому схрещували свою зброю ворогуючі сторони, Кам'янець-Подільський сьогодні перетворився на туристичну Мекку. Хто побував у цих краях, не забуде їх ніколи. Не випадково фортеця стала місцем дії багатьох літературних творів. Присвятив їй свого вірша й колишній професор Київського та Кам'янець-Подільського університетів поет Михайло Драй-Хмара.

Немов химера кам'яна, в погоді
ти знявся вище від потужних скель,
вигадливий і гожий, як рондель,
чудний, як карб на атаманській чорді.
Довкола Смотрич, наче кінь на корді,
а в центрі мінарет, мов журавель,
що нерухомо став серед осель,
замріявшись у голубому фйорді.
Яка застиглість і суворість форм!
Яка довершеність пропорцій, норм!
Поема, вирізьблена із граніту.
Але загляну у темні очі веж:
там жах середньовіччя, тьми і гніту,
і кров, і гвалт, і заграви пожеж.

Колишнє місто Галицько-Волинського князівства, столиця Подільського воєводства у XIV-XVIII ст., фортеця, що міняла своїх господарів протягом віків, Кам'янець- Подільська твердиня заслуговує нині кращої долі. Адже саме це місто на Смотричі є справжнім центром Поділля — південно-західної частини України.



Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, «Голос України»

Про концерти, артистів та їхні примхи

За лаштунками

КИЇВСЬКИЙ *театр «Академія» — найсолідніша, очевидно, в Україні фірма в марудній справі організації концертів «зірок» естради. У всякому разі, найдосвідченіша. Тут пам'ятають напівпідпільні концерти бардів на лісових галявинах у застійні часи, пам'ятають перший київський концерт Олександра Розенбаума у 82-му. Театр «Академія» (а це шість чоловік — без начальників і підлеглих) ще й, як для шоу-бізнесу, оригінальний у своїх принципах та поглядах. Це з'ясувалося в розмові кореспондента з дружним міні-колективом:*

— Ми ніколи не працюємо з «попсою». Наша мета — авторська пісня, нас цікавлять люди, які самі пишуть і самі виконують. Ось і остання серія «Елітарні зустрічі»: Гребенщиков, Розенбаум, Шевчук... За весь час існування театру ми не організували жодного концерту під фонограму, і привозимо тих артистів, пісні яких спонукають мислити, а не лише розважають.

— Тобто у виборі артиста для вас головне — особистість?

— Звичайно.

— Але ж ви фірма приватна: як же касові збори?

— Поки що примудряємося поєднувати свої принципи та рентабельність. Так, дохід від продажу квитків — наш хліб...

— Від чого залежить ціна на квиток; чому, наприклад, на концерт Пугачової квиток коштує тринадцять мільйонів, а на «Браво» — сім?

— Головне, що визначає вартість квитка, — це гонорар артиста. Чим вище артист себе оцінює, тим дорожчі квитки. Але ми завжди намагалися зробити їх максимально дешевими. Навіть коли нам допомагали спонсори, гроші йшли на здешевлення квитків, собі залишали тільки «на виживання». Але зараз важко всім, а спонсорам вкладати гроші в мистецтво немає сенсу — відсутнє пільгове оподаткування. До того ж дуже зросла вартість оренди залів. І, як наслідок, ми не можемо дозволити собі влаштувати концерт українського артиста: щоб люди пішли на нього, необхідно робити дуже дешевими квитки, але тоді концерт буде у збиток. Втім, ми проводили концерти українських бардів — Стаса Тризубого, Ольги Богомолець, але тільки завдяки фірмам, які постійно допомагають у популяризації авторської пісні: «Проміс» та «Юнекс банк» (колишній «Транскредобанк»). А виручки від продажу квитків на концерт Стаса вистачило тільки на те, щоб привезти й відвезти апаратуру.

— Але гонорар артиста — це сума, незалежна від кількості проданих квитків?

— Звичайно. Інакше просто ніхто й розмовляти не буде. Артист має гарантований заробіток, а ми боремося за те, щоб перепало й нам що-небудь.

— Чим визначається вибір готелю для «зірки», вибір автомобіля?

— Вимогами артиста. Але визначають це найчастіше не особисті амбіції: люди багато часу проводять у поїздах, залах очікування аеропортів і мають право на повноцінне життя. Організатори мають зробити все, щоб у артиста була одна турбота — сцена.

— Інколи під час гастролей естрадні знаменитості роз'їжджають в шикарних «Чайках». Це машини з урядових гаражів?

— Так, але зараз ми такі автомобілі не замовляємо. Кілька років тому можна було взяти напрокат у «високих» гаражах, наприклад, «Чайку», і досить дешево. Тепер уже ні. Та нічого. Едіта П'єха он і в «Жигулях» себе чудово почувала.

— А взагалі — «зірки» примхливі?

— Артисти, з якими працюємо ми, ніяких надзапитів не мали. Вони не вимагають, як Пугачова, заміських особняків. Хоч треба сказати, що здебільшого декотрі невмілі організатори вважають за примхи цілком нормальні вимоги артиста.

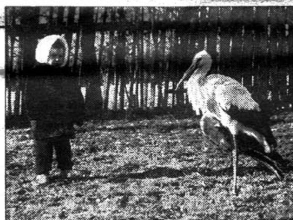
— Чи часто із артистами трапляються смішні, неординарні випадки?

— Дуже часто... Привозили ми Малежика — він виступав у ПК «Жовтневий». Концерт тривав спокійно, глядачі поводили себе доброзичливо. Охорони не було зовсім...

Яскраво освітлена сцена. Малежик співає... Раптом на сцені з'являється чоловік добре напідпитку в якомусь довгому пальті. Потрапляє в це світло і не може втямити, де він. Поволі йде сценою і раптом натрапляє на чолов'ягу з гітарою — на Малежика тобто. І (поряд — мікрофон, усе чутн) добродушно так питає: «Ей, мужик, у тебе закурити не буде?» Ну підбігли хлопці, вивели його. Виявляється, чоловік ішов вулицею, а випадково було відчинено двері «кишені» сцени. Ну він і завітав. Після цього ми, до речі, впевнилися: хоч би який спокійний концерт був, один охоронець коло сцени обов'язково має бути...

Василь БАБУХ, «Голос України»

Лелека-кінозірка



Цього чорногуза, який не боявся людей, давно вже немає на світі. Діти (він любив їх до безтями) гладили птаха по голівці, приносили йому пуголовків, напували водицею з консервної бляшанки.

А ще він знаменитий тим, що знімався в кіно. Сам Іван Миколайчук допоміг йому стати одним з головних героїв фільму «Білий птах з чорною ознакою».

Епізоди з його участю знімали практично без дублів. Він грав бездоганно, без зайвих вередувань. Якщо цапа Фабіяна з кінострічки «Вавілон-ХХ» перед черговою зйомкою доводилося «підбадьорювати» спиртним, то чорногуз, окрім шматочка м'яса, не вимагав жодних додаткових привілеїв.

Він став знаменитістю, не маючи кінематографічного стажу. Іван Миколайчук натрапив на нього зовсім випадково. Якось весняного ранку, прогулюючись парком у Чернівцях, актор побачив за металевою сіткою зіщуленого лелеку і скрикнув од радості: «Та це ж подарунок долі! Я стільки місяців шукаю птаха для свого фільму, а він, виявляється, живе під боком».

Іван вблагав керівництво зоокутка віддати йому чорногуза на кілька тижнів. Так з його легкої руки птах став кінозіркою. Вони міцно потоваришували, ніколи не розлучалися на знімальному майданчику. Навіть ночували в одному наметі.

Після зйомок у Карпатах Іван власноручно приніс лелеку до зоокутка і, прощаючись, зронив сльозу. Буваючи в Чернівцях, завжди навідувався до старого друга.

Та одного разу прийшов і не застав його. Наглядач оповів, що лелеку доконала стара рана, завдана колись браконьєром. Іван пішов звідси з вологими очима.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

КЛАРНЕТ... ІЗ БИВНЯ МАМОНТА

ЦІКАВИЙ *чоловік Петро Титович Кошелюк. Бо талановитий. Майстровий. На що не подивиться, за що не візьметься — зробить. Та так уміло, ніби краще і не буває.*

За молодих років працював ліпником-модельєром. Його запрошували для виконання ліпних прикрас найпрестижніших будинків на Волині. В колишньому приміщенні обкому партії у Луцьку його оздоби тішать око й сьогодні. А потім він художником трудився. Нежданно-негадано для всіх пішов працювати на завод. Чому?

Якось у магазині потрапив йому на очі кларнет. І пригадався дядько Тихін, мамин рідний брат з села Буцин Старовижівського району, який гарно вигравав на цьому музичному інструменті. І закортіло чоловікові самому зробити такий кларнет. Думав-думав, ночами не спав...І вирішив слюсарем стати: під руками будуть потрібні верстати, інструменти. І так збіглося, що в цей час прочитав у газеті «Известия» інформацію, в якій ішлося, що в далекій Якутії один бульдозерист під час риття грунту викопав останки мамонта. Тут же Петро Титович цьому бульдозеристу надіслав лист з проханням, щоб він поштою надіслав йому кусок бивня мамонта. Загорівся бажанням саме з бивня мамонта зробити кларнет. Щоб у світі ніхто такого не мав.

Відтоді спливло вже двадцять років, але чоловік добре пам'ятає той день, коли з далекої Якутії на його адресу надійшла посилка з куском бивня мамонта. Радість була безмежна. Два роки Петро Титович працював над виготовленням кларнета з бивня мамонта. Вивчав теорію музики, нотну грамоту, сам робив креслення. Він завжди до всього доходить сам. І зробив-таки кларнет. Випробували його в місцевій музикальній школі. Потім приїжджали музикознавці з Львівської консерваторії. Зацікавились інструментом і в Москві. Кларнет хотіли купити...

— Я сказав, що не продаю, — розповідав Петро Титович. — Хочете зареєструвати його як винахід, дуже прошу, а про продаж — годі й говорити. Хіба для цього я його робив? Це — поклик моєї душі. А крім того, щось не подобалися мені звуки... Я вирішив працювати над їх поліпшенням. І зробив десять кларнетів. Один з кістки мамонта, а дев'ять — з граба.

Сидимо на печі Петра Титовича. Затишна кімнатка. На столику — кларнети. Для кожного — спеціальний футляр. В кожного кларнета — різна система клапанів. Майстер усе робить по-своєму, шукає нових звуків.

— Грати я не вмію, — веде далі господар дачі. — Літератури з виготовлення кларнетів нема, до всього мушу сам дійти. Почав флейти робити. Маю вже дванадцять штук. Була в мене ще одна задумка. Недавно пішов на пенсію, то вирішив дачку збудувати. І як вона вам?

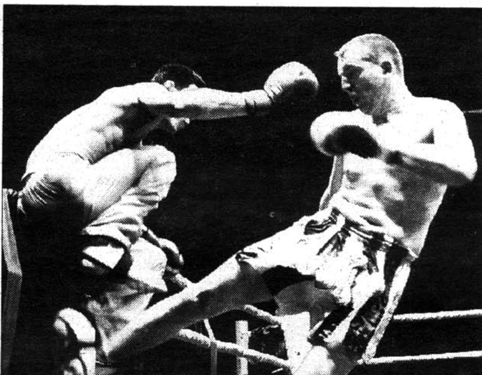
Невеличка. Але це щось на зразок казкового теремка. Все Петро Титович робив сам: мурував стіни, штукатурив, робив столярку, меблі... Тихо. Неподалік ліс, річка Буг. На веранді, з якої відкривається широка заплава, прошу заграти на кларнеті, що з кістки мамонта, хоч звук подати...

Петро Титович виконує мою просьбу. На березі Бугу я почув ніжну мелодію кларнета, єдиного в своєму роді у світі.

Волинська область.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

У планах «Славутича» — реорганізація



НАША газета докладно висвітлювала хід матчу кікбоксерів України та Нідерландів. Ми оперативно і з радістю повідомили тоді про перемогу земляків. Але наступного дня стало відомо, що журі переглянуло перше рішення і зарахувало поразку українцям.

Що ж сталося? — про це запитав генерального директора Міжнародної ліги кікбоксингу «Славутич» Георгія КОБИЛЯНСЬКОГО.

— Майстри кікбоксингу з Нідерландів завжди славилися на міжнародному ринзі. І в Києві, якщо пам'ятаєте, поєдинки відбувалися з перемінним успіхом. За ними, до речі, пильно спостерігали не тільки арбітри, а й секунданти та тренери учасників. Саме нідерландська сторона, маючи вагомі підстави, не забарилася подати протест. Річ у тім, що в поєдинку за звання чемпіона Європи між харків'янином Юрієм Федуном та амстердамцем Джеррі Моррісом наш земляк у запалі боротьби не завдав суперникові необхідної кількості ударів ногами. Судді теж захопилися двобоєм, що не помітили цього суттєвого порушення. А от секунданти Морріса були надпильні. І тут нічого не вдієш. Ми програли, але, як на мене, свято вдалося на славу, а наші спортсмени пройшли відмінну школу.

— Українські прихильники кікбоксингу, здається, починають звикати до таких захоплюючих подій, як матчі наших спортсменів з представниками Португалії, Великобританії, ось нещодавно — Нідерландів. А які найближчі плани ліги?

— Одразу скажу, що незабаром відбудеться суттєва реорганізація. Ліга стане акціонерним товариством закритого типу. Окрім Українського кредитного банку та концерну «Славутич», до АТ приєднаються кілька нових фірм та установ — ЦР «Динамо», «Нафта-Україна», «Укрінбанк», «Шелтон», «Інтерконтракт». Зміниться й назва, з якої щезне приставка «Славутич». Отже, називатимемося так: Міжнародна професіональна ліга з кікбоксингу.

— А які змагання у вас попереду?

— У травні маємо провести в Одесі кікбоксерський турнір, на який запросимо нідерландців і французів. Десь у листопаді-грудні в Київському палаці спорту плануємо матч важковаговиків з призовим фондом у 100 тисяч доларів.

— У різних засобах масової інформації стверджується, що ухвалено остаточне рішення щодо проведення любительського чемпіонату світу з кікбоксингу за версією WAKO. Але є й така інформація, що в разі проведення цього турніру в Києві Всеєвразійська федерація кікбоксингу Росії збирається бойкотувати цей захід.

— Як мені відомо, росіяни — не проти Києва, або якогось іншого українського міста. Вони стоять за те, щоб переговори щодо цього проводилися хоча б на рівні міністрів спорту України та Росії. Інакше вони справді вдадуться до бойкоту.

На знімку: фрагмент матчу Україна—Нідерланди, чемпіон Європи Вільям Розмалін (праворуч) атакує киянина Еркінбая Кутибаєва.

Фото Миколи БОЧКА.

Іван ОЗЕРЧУК

Український «десант» висадиться в Дюнкерку



Незабаром Ліга професіонального боксу України відзначить своє триріччя. Гадаємо, що перемога відомого українського майстра, чемпіона світу, киянина Андрія Синєпупова над французом Еспінoсою стала хорошим подарунком до цієї некруглої дати.

Цей поєдинок проходив у передмісті Марселя — Вітролі і тривав усі вісім раундів. Але арбітри без вагань перевагу віддали українцеві.

Тепер у травні Андрій, знову ж у Франції, виборюватиме звання основного челенджера в поєдинку з місцевим темношкірим боксером Ангелом Мона. У разі успіху Синєпупов відвойовуватиме звання чемпіона Європи у володаря цього титулу Мендю.

А днями боксерський міні-десант з України висадився у відомому з часів другої світової війни французькому порті Дюнкерку. Наш Сергій Диваков під керівництвом президента ЛПБУ, відомого тренера Михайла Зав'ялова готуватиметься там до поєдинку за звання чемпіона Європи, який пройде 5 квітня на Сицилії. Суперник українського спортсмена — чемпіон світу та Європи італієць Вінченцо Белькастро. Це вагова категорія «бойових півнів».

На знімку: переможцем у зустрічі між Синєпуповим та Еспінoсою арбітри називають киянина.





ВІТАЄМО, ЧЕМПІОНИ ЄВРОПИ!

Юнацька збірна України (вік гравців до 18 років) виграла заключний і вирішальний матч на льоду київського Палацу спорту у команди Латвії з рахунком 5:2. Ця перемога з різницею у три шайби дозволила українським юнакам стати чемпіонами Європи у групі «С». Наступного року збірна України виступатиме у першості континенту по групі «В».

Ми щиро вітаємо головного наставника збірної Віктора Чибірєва, його помічників Олексія Богинова та Євгена Гладченка, хокеїстів Федорова, Мартинова, Полоницького, Ревенка, Бакуменка, Щербакова, Крикуненка, Гришина, Грищенка, Беневельського, Горулька, Горохова, Дешевого, Лісовенка, Циркунова, Радченка, Лупандіна, Толкунова, Садія, Гоменюка, Зіневича, Яковенка з першим значним успіхом нашого хокею.

До речі, 10 хокеїстів до збірної України делегувала спортивна школа «Сокола», по 6 — київська ДЮСШ «Крижинка» та харківська «Саламандра».

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Василь БАБУХ, «Голос України»

ЖАР-ПТИЦЮ СПІЙМАНО. ЩО ДАЛІ?

ТОРІК буковинське провінційне містечко Кельменці стало столицею українського мотоболу. Принесла йому таку гучну славу місцева команда «Митник», яка спромоглася одним махом подолати дві спортивні вершини — здобула чемпіонське звання й стала володарем Кубка України.

До цих перемог кельменчани йшли довго й непросто. Вередлива спортивна фортуна не раз відверталася від них. «Митник» здобував то срібні, то бронзові медалі, посягав і на Кубок України. Але жар-птиця слави вперто не давалася в руки.

Та ті часи вже позаду. Колектив знайшов сили перебудуватися на марші, «впіймав» свою гру, що далося, звичайно, каторжною працею.

Торік доля була милостивою не лише для команди, а й для її фундатора і незмінного наставника Миколи Сухарева. Федерація мотоболу України довірила йому роль керманича збірної нашої держави, яка дебютуватиме на чемпіонаті Європи, що відбувається нинішнього літа в Кременчуці.

Отже, фахівець працюватиме на два фронти. Про те, як нестиме він свій тяжкий тренерський хрест, ми й повели розмову з ним.

— Розкажіть спершу про справи «Митника». Шанувальникам мотоболу хочеться знати, чи відбулись якісь зміни в його складі?

— Слава Богу, в кадровому питанні ми зберігаємо статус-кво. За винятком Володі Даниляка, який перейшов захищати кольори кам'янець-подільського «Поділля», всі залишилися на місці. І це промовистий факт, оскільки «Митник» є однією з базових команд нашої національної збірної.

— Чи не розслабилися гравці, скупавшись у променях слави?

— Це нам не загрожує, оскільки всі ми однодумці й спільники, до того ж фанатично любимо справу, яку обрали. Навпаки, цього року «Митник» готується до сезону, як ніколи. Адже кожен прагне потрапити до складу національної збірної, гідно виступити в чемпіонаті Європи.

Навчально-тренувальний збір проводимо на своїй базі в Кельменцях. Але підключаємося й до підготовчих заходів за графіком збірної. В лютому побували в Кончі-Заспі, де працювали над поліпшенням своїх фізичних кондицій.

З 11 по 16 квітня пройдемо «перевірку боєм», тобто братимемо участь у зональних змаганнях на Кубок України. Фінальна частина цих поєдинків відбудеться у травні-червні в Кременчуці. І за її підсумками остаточно визначимо склад збірної.

У міжсезонні проведемо кілька міжнародних зустрічей. Зокрема зі збірними Білорусі, Литви та провідними клубами Німеччини.

— Ви чомусь випустили одну суттєву деталь. Статус переможців чемпіонату та володаря Кубка України дає вам право брати участь у європейських клубних змаганнях...

— Теоретично це так, але практично наш вихід на європейську арену залишається під знаком питання. Якщо Державний митний комітет України знайде кошти для нашої підтримки, то ми, як казали колись юні піонери, завжди готові.

— Ви вірите, що така підтримка буде надана?

— Я за вдачею оптиміст. Тим більше, що днями на тренуванні команди побував новопризначений голова Держмиткому Юрій Кравченко й неоднозначно натякав, що постарається підтримати нас. Хочеться вірити його слову, адже він сам займався колись спортом, має навіть звання майстра спорту з плавання.

— А на місцевому рівні, хто спонсор-хранитель «Митника», його фінансова опора?

— Дякувати долі, спонсорів у нас багато. Це передусім об'єднання облагропостачсервіс, облагропромкомплект, селянські спілки Кельменеччини «Дністрівська», «Дружба», «Іванівська», «Верновецька», «Буковина».

Не забуває про нас і обласна Рада народних депутатів, персонально її голова Іван Гнатишин та його заступник Михайло Романів. Недавно вони зробили нам просто-таки «королівський» подарунок: допомогли придбати в Німеччині десять мотоциклетних двигунів найвищого європейського класу «Ротокс». Щире спасибі їм за це! Тепер можемо сміливо конкурувати з найсильнішими суперниками.

— А які стосунки у вас з Кельменецькою митницею, що фактично є головним опікуном команди?

— Вона нас не фінансує, оскільки не має для цього достатньо коштів. Але допомагає всім, чим може. До того ж, на митниці працюють водіями п'ятеро наших гравців. І вже тільки за це можна дякувати керівникам митниці — люди мають змогу заробити на свій прожиток і в зручний час тренуватися.

— Отже, «Митник» не професіональна команда?

— Саме так. Ми є любителями, які, щоправда, сповідують професіональні підходи в своїй підготовці, що й допомогло нам досягти таких злетів у мотоболі.

— За логікою речей, вас мали б опікати і столичні «патрони», зокрема Федерація мотоболу та ЦК Товариства сприяння обороні України...

— Логічно. Однак федерація не має для цього можливостей. А от колишні «досаафівці» могли б підставити плече. Але цього поки що не відчувається.

— З ваших слів видно, що нинішній сезон буде вкрай напруженим. То які надії покладаєте на нього?

— Стосовно власної мети, то «Митник» боротиметься за повторення минулорічного успіху. А національна збірна постарається вдало дебютувати на чемпіонаті Європи.

Є в мене ще й свої, регіональні задуми. Хочу, нарешті, організувати на Буковині велике мотоциклетне шоу з карколомними трюками, заморочливими вправами, залучивши до цього провідних естрадних співаків і композиторів краю. Молоді, погодьтеся, сьогодні вкрай бракує таких заходів.

Чернівці.

ИНФОРМАЦИЯ О ВЫПУСКЕ АКЦИЙ

акционерного коммерческого земельного банка «Зембанк» (г. Харьков)

Характеристика эмитента

Харьковский акционерный коммерческий земельный банк «Зембанк» создан решением собрания учредителей от 22 ноября 1993 года путем реорганизации паевого коммерческого банка «Харьковагропроминтербанк», зарегистрированного Национальным банком СССР 2 ноября 1990 года под № 700.

Полное название — Харьковский акционерный коммерческий земельный банк.

Сокращенное название — ХАК «Зембанк».

Юридический адрес: 310019, г. Харьков, ул. Чернышевского, 4.

Общая численность акционеров юридических и физических лиц на момент принятия решения о выпуске акций — 168

Баланс банка на 10.03.1995 года в млн. крб.

Активы:	
1. Касса	1692
2. Корреспондентский счет в региональном управлении НБУ	10080
3. Средства в кредитах	37185
в том числе:	
краткосрочные	37078
долгосрочные	107
4. Кредиты другим банкам	5000
5. Имущество банка	2031
6. Прочие активы	14699
Итого:	70687
Пассивы:	
1. Уставной фонд	10250
2. Фонды банка	3120
3. Расчетные счета клиентов	30459
4. Депозитные счета юридических лиц и вклады населения	16353
5. Доходы	9633
6. Другие пассивы	872
Итого:	70687

Структура органов управления банком

Органами управления банка являются: общее собрание акционеров, совет банка, правление банка. Высшим органом управления банка является собрание акционеров, к исключительной компетенции которого относится: изменение устава, утверждение годовых отчетов, баланса и счета прибылей и убытков, избрание из числа акционеров совета банка и ревизионной комиссии.

Исполнительным органом является правление банка. Состав правления:

— председатель правления — Кизим Николай Александрович, образование высшее, специальность экономист, кандидат экономических наук, общий трудовой стаж — 22 года;

— заместитель председателя правления — Жихарцева Любовь Дмитриевна, образование высшее, специальность экономист, общий трудовой стаж — 12 лет;

— главный бухгалтер — Гостева Лина Михайловна, образование высшее, специальность экономист, трудовой стаж — 28 лет.

Общая численность служащих банка — 45 человек.

Данные о финансовом состоянии банка

На момент принятия решения о выпуске акций банк не имеет просроченной задолженности кредиторам и в бюджет.

Банк не имеет административных и экономических санкций от органов госуправления, суда, госарбитража, третейского суда.

Производственно-хозяйственная деятельность банка за 1994 год проверена аудиторской фирмой «СТАВР».

На момент принятия решения о выпуске акций банк имеет зарегистрированный объем уставного фонда 10250000000 (десять миллиардов двести пятьдесят миллионов) карбованцев.

Уставный фонд разделен на 194791 (сто девяносто четыре тысячи семьсот девяносто одну) простую именную акцию и 5209 (пять тысяч двести девять) привилегированных именных акций. Номинальная стоимость каждой акции 50000 (пятьдесят тысяч) карбованцев.

Общие данные о выпуске ценных бумаг

Финансовые ресурсы, полученные в результате эмиссии акций, будут использованы в целях:

— структурной перестройки отраслей промышленности;

— развитие производства и переработки сельхозпродукции;

— создание финансово-промышленных групп в энергетике и переработке сельхозпродукции;

— развитие социальной сферы на селе;

— содействие становлению экономики Украины.

Общая сумма эмиссии 64750000000 карбованцев. В соответствии с решением общего собрания акционеров от 3 марта 1995 года уставный фонд банка увеличивается до 75000000000 (семидесяти пяти миллиардов) карбованцев.

Будут выпущены акции двух видов:

— простые именные акции в количестве 1291000 штук на сумму 64550000000 карбованцев;

— привилегированные именные акции в количестве 4000 штук на сумму 200000000 карбованцев.

Начальная стоимость одной акции 50000 (пятьдесят тысяч) карбованцев.

Простая акция дает право на один голос в работе общего собрания акционеров и на получение дивидендов по итогам работы банка за год в размере, определенном общим собранием акционеров.

Акции распространяются путем открытой подписки, проводимой банком среди юридических и физических лиц.

Срок подписки на акции с 28 марта по 28 сентября 1995 года.

Дивиденды выплачиваются:

— физическим лицам наличными ежеквартально;

— юридическим лицам безналичными перечислениями.

Организация размещения акций

Эмитентом по выпуску акций признан Харьковский акционерный коммерческий Земельный банк. Правление банка осуществляет подписку на акции банка по адресу: 310019, г.Харьков, ул.Чернышевского, 4. Телефон 43-19-64, факс 45-11-62.

Н.А.КИЗИМ,
председатель правления ХАК «Зембанк».

ИНФОРМАЦИЯ О ВТОРОМ ВЫПУСКЕ АКЦИЙ

АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА ОТКРЫТОГО ТИПА «МАТЕРИАЛ-ПРОГРЕСС»

1. Характеристика эмитента

1.1. Официальное наименование: акционерное общество открытого типа «Материал-Прогресс» (сокращенно: АО «Материал-Прогресс»).

1.2. Местонахождение: 252040, Киев, ул. Кржижановского, 3.

1.3. АО «Материал-Прогресс» зарегистрировано исполнительным комитетом Ленинградского районного Совета народных депутатов Киева 5 октября 1994 года (свидетельство № 21636216).

1.4. Уставный фонд на момент регистрации в размере семидесяти пяти миллионов карбованцев внесен полностью.

Баланс на 1.01.1995 года, млн. карбованцев

Актив		Пассив	
Расчетный счет	75	Уставный фонд	75

1.5. Предмет деятельности: проведение научных исследований, конструкторско-технологических и внедренческих работ по созданию инструментальных, конструкционных, специальных и других материалов и технологий их получения; производство изделий из них, а также другая деятельность, направленная на обеспечение благоприятных условий для основной деятельности.

1.6. Президент: Вячеслав Свердел — образование высшее, кандидат технических наук, стаж работы 10 лет. Главный бухгалтер: Альфия Аскарова — образование высшее, стаж работы 15 лет.

1.7. Акции первого выпуска серии А с номера 1 по номер 750 на всю сумму первого выпуска 75 000 000 карбованцев реализованы по номинальной стоимости полностью (свидетельство о регистрации выпуска № 72/1/95 от 22 февраля 1995 г.). Члены Правления владеют 500 простыми именными акциями.

2. Сведения о выпуске акций

2.1. Цель выпуска: формирование уставного фонда в размере 40 000 000 000 (сорок миллиардов) карбованцев в соответствии с решением Общего собрания акционеров (протокол № 2) от 22 ноября 1994 года.

2.2. Номинальная стоимость одной акции: 100 000 (сто тысяч) карбованцев.

2.3. Количество выпускаемых акций: 399 250 (триста девяносто девять тысяч двести пятьдесят) штук. Все акции простые именные серии А с порядковыми номерами от 751 до 400 000. Выпуск привилегированных акций не предусмотрен. Привилегии владельцам простых именных акций не предусмотрены.

2.4. Срок проведения подписки: с 16 апреля 1995 года до 31 сентября 1995 года.

2.5. Подписка на акции проводится АО «Материал- Прогресс» самостоятельно по адресу: г. Киев, ул. Кржижановского, 3. Телефон для справок: (044) 444-66- 15, 227-01-67.

Реализация акций производится юридическим и физическим лицам за карбованцы и материальные средства. Курсовая стоимость акций и способ оплаты определяются на договорной основе.

В случае, если в объявленный срок подписки будет реализовано менее 60 % выпускаемых акций, то подписка считается несостоявшейся, а реализованные акции — недействительными. Внесенные средства будут возвращены акционерам в течение 20 дней с момента окончания срока подписки.

В случае, если акции второго выпуска будут реализованы ранее срока окончания подписки, то подписка будет завершена в момент реализации последней акции второго выпуска.

2.6. Величина дивидендов, порядок, место и сроки их выплаты определяются Общим собранием акционеров по итогам работы за год.

2.7. Права акционеров:

— принимать участие в управлении делами АО путем участия в Общем собрании акционеров. Голосование на Общем собрании акционеров проводится по принципу: одна акция — один голос;

— принимать участие в распределении прибыли АО и получать ее часть (дивиденд);

— назначать своих представителей для участия в работе АО;

— получать информацию о работе АО.

2.8. Принимая решения о подписке на акции АО «Материал-Прогресс», необходимо учитывать следующие факторы риска:

— политическая и экономическая нестабильность;

— изменение законодательства о налогообложении.

2.9. На момент объявления информации о втором выпуске акций АО «Материал-Прогресс» просроченной кредиторской задолженности не имеет.

2.10. Контролирующий орган: аудиторская фирма «Кредо-Аудит» (лицензия № 393 от 15.11.94 г.), тел. 220- 97-64.

Информация о выпуске инвестиционных сертификатов закрытого акционерного общества «Инвестиционный фонд «МЭДИКС»

1. Основные данные об эмитенте

Полное наименование Инвестиционного Фонда (далее именуется — Фонд): закрытый инвестиционный фонд в форме закрытого акционерного общества «МЭДИКС».

Сокращенное наименование — ИФ «МЭДИКС».

Организационно-правовая форма: акционерное общество закрытого типа. Вид инвестиционного фонда — закрытый.

Юридический адрес: 270011, г. Одесса, ул. Успенская, 51, тел. 25-14-83. Банковские реквизиты: р/с №467007 в КБ «ИМЭКСБАНК», МФО 328384.

2. Инвестиционная декларация

2.1. Уставный фонд составляет 1 050 000 000 крб:

2.2. Цели инвестиций: обеспечение доходности инвестируемых средств, их прирост и реализация на этой основе интересов Учредителей и участников.

2.3 Направление инвестиционной политики:

— выпуск и реализация ценных бумаг в соответствии с действующим законодательством Украины;

— осуществление услуг, связанных с размещением ценных бумаг, составление фондовых портфелей;

— осуществление совместных фондовых программ;

— осуществление операций с недвижимостью, ценными бумагами, паями и долями, принадлежащими юридическим и физическим лицам;

— обслуживание собственников приватизационных сертификатов;

— консультирование по вопросам инвестирования, фондового рынка и по другим финансовым вопросам;

— иная, не запрещенная законодательством Украины, деятельность.

2.4. На деятельность фонда накладываются ограничения в соответствии с действующим законодательством Украины.

2.5. Фонд выпускает именные инвестиционные сертификаты номинальной стоимостью 210 тыс. крб. один. Общая сумма эмиссии составляет 15 750 000 000 крб.

2.6. Участниками Фонда являются физические и юридические лица, которые приобрели инвестиционные сертификаты Фонда. Инвестиционные сертификаты могут быть приобретены за средства участников и их приватизационные бумаги.

2.7. Дивиденды по инвестиционным сертификатам начисляются по окончании финансового года. Местом выплаты дивидендов являются агентские пункты Фонда, о местонахождении которых сообщается в информационных бюллетенях Фонда, размещаемых в средствах массовой информации.

2.8. Размер дивидендов на один инвестиционный сертификат равен размеру дивидендов на одну акцию учредителей.

3. Сведения о предстоящей эмиссии

3.1. Сумма выпуска инвестиционных сертификатов 15 750 000 000 (пятнадцать миллиардов семьсот пятьдесят миллионов) крб.

3.2. Вид инвестиционных сертификатов — именные.

3.3. Номинал одного инвестиционного сертификата — 210 000 (двести десять тысяч) крб.

3.4. Количество инвестиционных сертификатов — 75 000 (семьдесят пять тысяч) штук.

3.5. Предыдущих эмиссий ценных бумаг Фонд не производил.

4. Сведения об учредителях

Учредителями Фонда являются:

— предприятие с иностранными инвестициями в виде общества с ограниченной ответственностью «Аверс»;

— общество с ограниченной ответственностью Фонд поддержки малых предприятий (хозяйственных обществ) «Инвестор»;

— общество с ограниченной ответственностью ПКФ «КИРОС ЛТД»;

— частное малое предприятие «Світанок»;

— общество с ограниченной ответственностью «Веста» ЛТД.

5. Сведения об инвестиционном управляющем инвестиционного Фонда

ООО «Сведаль» ЛТД.

Адрес: 270011, г. Одесса, ул. Успенская, 51 управляющий имеет лицензию № 424 от 29.09.1994 г. Министерства финансов Украины.

6. Сведения о депозитарии Фонда

Депозитарием Фонда является КБ «ИМЭКСБАНК» (разрешение Министерства финансов Украины № 7 от 25.05. 1994 г.).

7. Сведения об аудиторе Фонда

Аудитором Фонда является аудиторско-консалтинговая фирма «Ю.Г.Т.»

Адрес: 270011, г.Одесса, ул. Успенская, 78.

Лицензия аудиторской палаты: серия АБ № 000143 от 27.05.1994 г.

8. Права владельцев инвестиционных сертификатов

Владелец инвестиционного сертификата имеет право:

— получать прибыль от инвестиционных сертификатов в виде дивидендов;

— в случае ликвидации Фонда получить часть прибыли в размере, пропорциональном количеству инвестиционных сертификатов;

— осуществлять перепродажу инвестиционных сертификатов.

За кордоном є спадок. Можливо, для Вас...

УКРІНЮРКОЛЕГІЯ
(252034, Київ, вул.Золоті Ворота, 2-а)

В справах про спадщину розшукує родичів

Померлих в США:

Аделі та Гертруди Кваржевських, батько котрих — Сімон Кваржевський народився в 1869 році у Львові, а мати — Санорія Кауфман народилась у 1874 році в Підгорі.

Луїзи Мецінської, яка народилась в 1917 р. в США, батько — Леопольд Ріпель народився в 1885 році в Коломиї, а мати — Естела Косовська народилася приблизно в 1885 р. в Коломиї.

Бели (Бесі) Шустер (Жустер), яка народилась в 1912 р. в США, батько — Вольф (Вільям) Шустер (Жустер) народився в 1883 р. в Росії, а мати — Шлюма (Заді) Кенпріст (Кенфрід) народилася в 1879 р. в н. п. Олика.

Якова (Якуба) Штерна, який народився в 1905 р. в Росії чи Україні, батьки Симон і Френсіс (Біатріс) Штерни.

Померлих в Канаді:

Петра Манджака, який народився в 1904 р. в Західній Україні.

Йосипа Маєвського, який народився в 1918 р. в Західній Україні чи Польщі.

Проживаючих в Україні двох сестер і двох братів **Анни Липки.**

Василя Заблоцького, який народився в 1925 р. в Західній Україні чи Польщі.

Романа Тупяка, який народився в 1925 р. в Західній Україні чи Польщі.

Теодори Білозір, а саме: двох дочок її померлого брата Дмитра Когута, двох синів її померлої сестри — Євдокії Гродуської та дочку її сестри — Катерини Малій.

Аглаіди Нарітс, яка народилась в 1900 р. в Росії, батько — Михайло Розер, а мати — Анна Ірт.

Івана Коцюби, який народився в 1910 р. в н.п. Березань, батько — Михайло Коцюба, а мати — Тетяна Василенко.

Померлого в Бельгії:

Івана Малусенко, який народився в 1919р., батьки — Прокіп та Ганна Малусенко.

Померлого в Австралії:

Петра Івановича Майстренка, 1923 р.н., батько — Іван Прохорович Майстренко народився в 1893 р. біля Кременчука, а мати — Наталія Афанасівна Дулепа народилася в с.Баговиця, Кам'янець-Подільського району, Хмельницької області.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це Укрінюрколегію: Київ-34, вул.Золоті Ворота 2-а, тел.(044) 224-16-67, факс (044) 229-28-35.

Попередні публікації з розшуку спадкоємців були поміщені в газеті «Голос України» 28 листопада 1994 р., 18 лютого та 3 березня 1995 року.

Фирма
«Вена»
продает

стеклоткань и стеклосетку
различных марок.

Возможна доставка.

Тел. в г. Чернигове
(04622)
7-32-62, 7-38-29.
Факс 7-25-87.

**16 мая 1995 года
состоится
общее собрание акционеров
АО «Днепропетровское
метизное производственное
объединение»**

Повестка дня:

1. Отчет правления и ревизионной комиссии за период работы АО со дня его регистрации.

2. Рассмотрение и утверждение устава и положений об органах управления (правлении, наблюдательном совете, ревизионной комиссии).

3. Выборы председателя правления, председателя и членов наблюдательного совета, председателя и членов ревизионной комиссии.

Начало собрания — 14.00.

Место проведения — клуб АО «Днепрометиз», г. Днепропетровск, проспект им. газеты «Правда», 20.

**Днепропетровский экспериментальный
механический завод
изготавливает и реализует из
материалов предприятия и заказчика:**

линии для производства казеина производительностью 300 кг/час (сушилка ВС-300, линия коагуляции, пресс шнековый ПШ-600, ПШ-300);

воздухоохладители с поверхностью охлаждения — 250, 330;

напольные тележки из нержавеющей стали грузоподъемностью 250 кг;

тележки грузовые;

деаэраторные баки для котельных;

эмульситатор-измельчитель производительностью 8000 — 10000 кг/ч;

колбасные рамы РК-4, РК-5;

формы для сыра (круглые, квадратные, прямоугольные);

емкости от 0,5 до 150 м куб. в том числе нержавеющие;

емкости для хранения нефтепродуктов, бочки 200 л;

ворота гаражные;

конвейеры цепные и прочее нестандартное оборудование;

ручки и летки для ульев.

**Форма оплаты — любая. Возможен бартер. Контактные телефоны: (0562) 23-40-55, 23-40-57, факс 23-40-54.
Адрес: Днепропетровск, ул.Саранская, 95.**

**Производственно-коммерческая
фирма «Татьяна»
постоянно реализует:**

1. Кормораздатчики КТУ-10А и запчасти к ним.
2. Разбрасыватели органических удобрений РОД-4.
3. Фуражиры ФН-1, 4.
4. Культиваторы, сеялки.
5. Стогомеры.
6. Электроды АНО-4 мм.
7. Автотракторные шины.
8. Компрессоры передвижные, электрические.

**Киевская обл.,
г.Белая Церковь,
пер.Пролетарский, 15.
Тел. (263) 5-13-59,
факс 5-33-39, 4-61-42
(по субботам).**

Все гениальное — просто!

ТЕХНОЛОГ UKRAINE

Газосварка без карбида!

У Вас проблемы с **карбидом, кислородом, ацетиленом?**

Не беда, обращайтесь к нам. Мы производим промышленные электролизно-водные газосварочные установки

ТЕРЕ-1.5Т

Толщина свариваемого металла 0.5 ... 5мм,
Выход газовой смеси 1500 л/час,
Максимальная потребляемая мощность 4.5 КВт
Обеспечиваем гарантийное и послегарантийное обслуживание

Звоните: (0572) 23-0127, 32-1903, 20-5396
Пишите: 310115 Харьков-115, а/я 3151
Приходите: г. Харьков, ул. Котлова, 29

Только установки фирмы "Технолог" заменяют ацетиленовый сварочный пост!

Інформація про випуск простих іменних акцій відкритого акціонерного товариства «Павлограджитлобуд»

1. **Фірмове найменування:** акціонерне товариство відкритого типу «Павлограджитлобуд». Засновники — юридичні особи. Юридична адреса: 323000, Україна, Павлоград, вул.Леніна, 103. Тел. (05672) 6-26-62, факс (05672) 6-49-35.

2. Метою діяльності товариства є об'єднання матеріальних та фінансових ресурсів його засновників і акціонерів для здійснення господарської діяльності з будівництва житлового фонду міста, отримання прибутку. Предметом діяльності є будівництво житла й виробництво будівельних матеріалів, посередницька діяльність.

3. Розмір статутного фонду, що передбачається — 10 000 000 000 (десять мільярдів) карбованців. Початкові внески мають бути внесені на р/р 001467356 Павлоградського відділення Промінвестбанку, МФО 305556, код 20246559.

4. Рішення про відкриту передплату на акції було прийнято зборами засновників 6 березня 1995 р. (протокол № 2).

5. Мета використання фінансових ресурсів, залучених від емісії, — формування статутного фонду.

6. Загальний обсяг емісії — 10 000 000 000 (десять мільярдів) карбованців, що становить 100 000 (сто тисяч) простих імених акцій номінальною вартістю 100 000 (сто тисяч) карбованців кожна, серія А від № 000001 по № 100000. Засновники володітимуть акціями на суму 25 відсотків від статутного фонду.

7. Початок передплати на акції — 20 квітня 1995 р. Кінець — 22 травня 1995 р. Місце передплати — Павлоград, вул.Леніна, 103. Дата проведення установчих зборів — 29 травня 1995 р.

8. Під час передплати акції реалізуватимуть за вартістю, виходячи з попиту на них. Після повної оплати вартості акцій акціонерові видається сертифікат на повну суму придбаних акцій. Акціонери мають право продавати, передавати, заповідати, заставляти належні їм акції з обов'язковою реєстрацією нового власника протягом 10 днів після укладення угоди в книзі реєстрації акцій. Переважне право на придбання акцій у новій емісії мають акціонери товариства.

9. У разі перевищення або недосягнення заявленого рівня передплати рішення про прийняття або відхилення зайвої передплати приймається установчими зборами. Якщо до кінця передплати не вдалося покрити 60 відсотків акцій, товарситво вважається незаснованим, в такому разі особам, які передплатили акції, повертають внесені ними суми не пізніше 30 днів.

10. Розмір дивідендів визначають загальні збори акціонерів. Сплата дивідендів здійснюється протягом місяця з дня проведення річних загальних зборів акціонерів. Місце виплати доходу: Павлоград, вул.Леніна, 103.

11. Чинниками ризику для майбутніх інвесторів можуть бути недосконалість у галузі економічного законодавства, форс-мажорні обставини.

ФИРМА ЗАКУПИТ
*шкуры мокросоленые КРС и свиные механической съемки.
Минимальная партия 10 тонн.*

Реализуем и принимаем заказы на оптовую поставку изделий из натуральной кожи.
Тел./факс 544-24-77, тел. 211-56-35.

Одесское предприятие «Сельский вариант мини-молоко»

выпускает высокорентабельное оборудование по переработке молока на творог, брынзу, сметану, масло сливочное производительностью:

- ❑ 1500 — 2000 л молока в сутки (цена 1 миллиард карбованцев);
- ❑ 3000 л молока в сутки (цена 1,5 миллиарда карбованцев);
- ❑ 5000 л молока в сутки (цена 2,2 миллиарда карбованцев).

**Наши реквизиты:
ЧП «Мини-молоко», 270044, г. Одесса,
Французский бульвар, 33-А,
гостиница «Экран», ком. 604. Р/с 1468362
в отд. Укрэксимбанка в г. Одессе,
МФО 328618. Код 21004195.
Факс (0482) 22-00-73, тел. (0482) 28-67-44.**

СЧЕТЧИКИ ЭЛЕКТРИЧЕСКОЙ ЭНЕРГИИ

**Акционерная
компания «Росток»**

РЕАЛИЗУЕТ
одно- и трехфазные
счетчики
электрической энергии
по ценам
значительно ниже
отечественных
производителей
и в 1,5—2 раза ниже
производителей
стран СНГ.

**Для оптовых покупателей
предоставляются скидки.
т.(044) 441-44-56,
441-44-92,
ф.(044) 484-51-08**

***Госпредприятие
оказывает автоуслуги
любым транспортом.
Складские услуги.
Расценки ниже рыночных.
Т/факс 444-81-95.***

Савелій ЦИПІН

День для всіх

Серед 365 днів року чимало свят, присвячених окремим професіям — металургам і залізничникам, нафтовикам і студентам, геологам і льотчикам.

І все ж багато професій залишилося ще неохопленими. Не мають поки що власних свят маклери і брокери, міняйла та рекетири, лише мріють про них зубні техніки, бухгалтери і заступники директорів з господарчої частини. А оскільки професій тисячі, доведеться їм якомога ущільнитися.

Скажімо, сьогодні святкуватиметься день садівника, а завтра — день лісоруба. Сьогодні — день браконьєра, завтра — риб та звіринспектора. Сьогодні — день асфальтувальника, завтра — день копача. Сьогодні — день актора, завтра — день глядача. Сьогодні — комерсанта, завтра — збирача податків. До дванадцятої — свято контрабандистів, після — митника. Перші півдня — рядового власника акцій, другі — власника акціонерної компанії. Ледь устигнемо відзначити годину продавця торговельної ятки, як настане час рекетира.

І просто чудово, що сонячний весняний день 1 квітня залишився незайнятим, і його вчасно встигли проголосити Днем сміху. Адже це свято не якоїсь однієї верстви населення, а день для всіх. Бо ж хіба є такі, хто б не любив сміятися?

Два століття тому у Венеції існував дивний звичай: щороку, у певний час, усі мешканці надягали на обличчя маски. Геть усі — від служниці й ремісника до самого дожа. У масках працювали й відпочивали — ходили у майстерні і канцелярії, до церкви й на гуляння, на ринок і в гості.

Кожна маска могла сміливо й одверто викázати просто в пику іншій все, що про неї думає.

Згадати б той старовинний звичай сьогодні. Ні, не чіпляти на себе маски, як вигадливі венеціанці, а навпаки — з декого їх скинути. Щоб викрити їхні справжні малосимпатичні мармизи.

Недарма найбільші жартівники у нас завжди були на найвищому щаблі, десятки років розігруючи народ гаслами: «Владу — Радам! Землю — селянам! Мир — народам!», «Доженемо корову зі штату Айова!», «Наше покоління житиме при комунізмі!», «Партія — рушійна сила перебудови!», а нині: «Всі — на ринок!», «Вперед, до світлого майбутнього — побудови капіталізму в нашій країні!»

Важливо дотримувати правила гри і не виказувати, що ви здогадались про розіграш. Дізналися, що на роботі вас відправили у безстрокову відпустку за власний кошт, помітили, що шнурки до черевиків коштують стільки, скільки колись самі черевики, а постіль у поїзді на одну ніч дорожча за вартість самої постелі, — не беріть у голову. Це лише першоквітневий жарт, який надто затягнувся.



Хочеться заревти від приниження і образи — хапайтеся за живіт од реготу, видаючи сльози горя за сльози сміху. Обличчя не повинне наливатися свинцем, а руки стискатися у кулаки від гніву — така наша першоквітнева традиція. Втім, не лише першоквітнева, а на всі дні й всі роки.

Сміх — ознака сили, і його, як сказав Гоголь, боїться навіть той, хто вже нічого не боїться. А сьогодні ми можемо дозволити собі сміятися більше, ніж учора, а завтра — більше, ніж сьогодні.

Бо сильніше за всіх сміється той, кому вже нема чого втрачати.

Мал. Юрія ГОЛОВЧЕНКА.

Наталя ОРЛЕНКО,
«Голос України»

Трастові пристрасті

Весело пройшли недавно збори одного з київських горетрастів — «Конкорда». Траст був невеличкий, об'єднав близько 300 мрійників про золоті гори, які «скинулися» на загальну суму понад 12000 доларів. Проіснувавши з місяць, траст «Конкорд» раптом залишився без голови та головного бухгалтера, які разом з грішми зникли в невідомому напрямі. Також невідомо, чому вони залишили в касі 1130 доларів: мабуть, як часткову моральну компенсацію для своїх «компаньйонів».

Але, з'ясувалося, залишити гроші легше, ніж їх поділити. Це і довели збори вкладників. Пропозицій щодо долі тисячі «зелених» було багато: розіграти в лотерею, в результаті чого десять щасливчиків отримають по 113 доларів; поділити гроші по-братськи, порівну; поділити їх пропорційно внескам тощо.

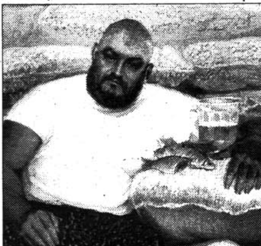
Кілька годин тривали бурхливі суперечки. Першим не витримав пенсіонер С., інвалід 3-ї групи, котрий своєю палицею набив гарну гулю на лобі молодика Н., коли той заявив, що «тобі вже час про Бога подумати, а не про долари». Греблю прорвало... За кілька хвилин сутичка набула масового характеру. Було зламано з десяток стільців, порвано завісу на сцені (збори відбувалися в актовому залі одного з київських інститутів), і, що найприкріше, розбито велике вікно. Адміністрація інституту змушена була викликати міліцію. Приїхав з десяток міліціонерів з кийками і втихомирив знервованих вкладників. Пенсіонера С. відвезли до лікарні.

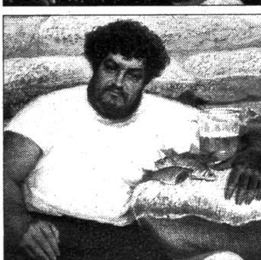
Після цього доля немалої частини доларів (а саме — 225) вже відома: вони підуть на відшкодування збитків, завданих конкордівцями інститутові. Трохи оговтавшись, вкладники все ж спромоглися прийняти мудре, на їхню думку, рішення. Вони ухвалили здати долари котрійсь фірмі в борг під 25-30 відсотків річних (а там, може, і керівництво з 11000 з'явиться...). Отже, хто зацікавився, телефонуйте 441-88-72 (комітет «Конкорд-мінус»).

Від Антарктиди відколовся айсберг... і він тепер в Одесі

(Початок на 1-й стор.)

У прямому розумінні цього слова. Виявляється, в айсберговій воді є чудодійні компоненти, які крім усього іншого, феноменально впливають на ріст волосся, зміцнюють його коріння. За лічені дні маніпуляцій лисини, даруйте на слові, як не було (див. фото).





Ще більшу кмітливість проявило одне відоме своїми скандалами, банкрутуюче пароплавство. Воно швиденько спорядило в Антарктиду цілу експедицію — 20 кораблів.

Ескадра через два місяці і тринадцять днів пришвартувалася до південної частини айсберга. Першим ділом матроси-скелелази встановили на найвищій точці — 80,1 метра прапор. Прикро про це писати, але це був прапор неіснуючої держави — СРСР. На кріплення тросів слізно просилися матроси з помітними залисинами на голові.

Заарканивши цей острів, армада благополучно здолала тисячі миль шляху і нині вже стоїть біля берегів Одеси. Сьогодні, о 12-й, кожний одесит зможе з набережної помилуватися величчю і красою диво-острова.

Більше того, організатори безпрецедентного походу обіцяють кожному одеситові пам'ятний і цінний подарунок — 2 літри чудодійної води. Зрозуміло, багаті (а це вже незаперечний факт) можуть собі дозволити таку щедрість. Бо ж на рейді не просто гора криги. Золота гора! (Як твердять спеціалісти, тільки вона нині може врятувати економіку України — втримати на плаву, а далі й поглибити реформи. Якщо правильно організувати продаж цілющої води (а її в айсбергу стільки, скільки за 40 років приносить Дніпро в Чорне море), то вже через п'ять років рівень життя громадян України буде таким, як в Арабських Еміратах, через десять років — удвічі вищим. Це, повторюю, думка спеціалістів, одесити ж реагують на подібні заяви щодо процвітання кожного окремого взятого громадянина по-своєму: це ще, мовляв, вилами по воді писано. Що вони десь мають рацію, підтвердили нам і фахівці з питань боротьби з організованою злочинністю.

Їм навіть уже достеменно відомі прізвища тих мафіозі, котрі збираються нагріти руки на айсбергу. Фахівці попрохали громадськість не хвилюватись і запевняли, що вони ладні повернути ріки назад, але не дати витекти воді...

Ну, а поки що в Одесі готові до невеликих операцій — продажу цілющої води. Дзвонити у Києві:

— оптовим замовникам (5 — 10 цистерн) тел. 446-72-63;

— індивідуальним (для кожної групи населення — свої, помірні, ціни) тел. 441-88-26;

— іноземним фірмам (50 — 100 цистерн) тел. 441-89-95.

Як поставити на ноги удава

З А ДАНИМИ Міжнародної асоціації любителів тварин кожна третя родина в Києві утримує домашню тварину, а кожна шоста — екзотичну. Особливою популярністю користуються плазуни: пітони, вужі, отруйні змії. Не байдужі мешканці столиці й до крокодилів.

Можна жахнутися, уявивши разом все це скупчення рептилій. Тож для мешканців Києва та області триповерховий центр з реабілітації домашніх тварин, відкритий минулого тижня на околиці столиці, став справжнім святом.

Будівельники постаралися, здали споруду з випередженням графіка. Для тварин тут обладнали діагностичний центр, дві операційні, що займають увесь другий поверх, стаціонар, невеликий санаторій — тут господарі можуть на тиждень-другий залишити своїх вихованців. Є навіть швидка допомога, яка, щоправда, налічує лише дві машини. Звичайно, все це — небезкоштовно. Щоб пітона тільки обстежили, його господарям доведеться викласти 300 доларів. Ну, а підлікувати удава — обійдеться в 1500 — 2000 доларів. Проте й зарплати у співробітників тут відповідні.

— Одержуємо по-різному, — розповів завідувач центру Адам Козогриз. — Головний лікар, приміром, до 3000 доларів, ну, а медсестри до 1500. Справа вигідна, і ми збираємося відкрити філії у Донецьку, Одесі, Криму. Бажаючих лікувати своїх вихованців скільки завгодно: у діагностичне відділення черга вже на місяць уперед.



Незважаючи на високі зарплати, відчуваємо потребу в кадрах. Адже наша посткомуністична система коли й готувала ветеринарних лікарів, то переважно для сільського господарства й фахівців по собаках і котах. А для роботи з плазунами необхідний особливий досвід. Тому при клініці ми організували двомісячні курси: слухачем може стати кожний бажаючий. Щоправда, на конкурсній основі. В процесі навчання платимо 200-доларову стипендію. Місячну практику плануємо проводити в Казахстані. Беремо й іногородніх — надаємо їм гуртожиток. До речі, відбір бажаючих проходить з 31 березня до 10 квітня.

Взяли б ми й кілька доглядальниць для роботи з приматами з 1000-доларовим окладом. Особливих знань тут мати не треба — тільки старання. Потрібні водії, прибиральники з такою ж зарплатою. Поки в клініці працюють тільки 9 осіб. Основна вимога до бажаючих поповнити наш дружний колектив — любов до тварин. Телефон — 446-61-13.

Оглядав клініку й знайшов її стан задовільним

П. БЕЗУХОВ.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 520913.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311061.